היינטיגער נומער האלט 10 זייטען.

№ 12 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem | פרייז 30 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57, פון אַדמיניסטראַציע 47

פרייטאָג, י״א שבט תרפ״ז | 14 stycznia 1927 r. | צוואַנציגסטער יאָהרגאַנג.

KSIĘGARNIA „CZYTAJ" Łódź, Narutowicza 10-12

פילהארמאניע-זאל נארוטאוויטש 20.

בעקאנטמאכונג!

נאָך פיל מיה איז אונז געלונגען צו פועלן ביי דעם קאמיטעט פון ווילנער גרויסער שעדר-שוהל, צו ערלויבן דעם בעהאוסטן חזן ה׳

משה קוסעוויצקי

וועלכער האט זיך קונה-שם געווען ביי דעם לאָדזער פּובליקום — צו קומען קיין לאָדז אויף שבת פ׳ יתרו, 22 יאַנואַר, וועלכער וועט דאַרטען אין זאל פילהארמאניע, פרייטאָג-צו-נאַכט קבלת-שבת און צו מאָרגנס פריה שחרית און מוסף, פיט דעם לאָדזער פּראָפעסיאָנעלען כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט-קאָמפּאָזיטאָר ה׳ ישראל רובין. בעמערקונג: כדי צו געבען דעם פּובליקום די מעגליכקייט צו הערען דעם בעריהמטן קינסטלער זינגען די פרייזען ערמעסינע פון 1 ביז 2 ולאַטיס.

בילעטען-פערקויף: ביי ה׳ דעלמאַנאָוויטש, רוג פּיעטריקאָווער און פּאָליזיאָוויטש (צוקערניע), ה׳ דיאַמאַנט, נאָוואָמיעסקע 24 (חאורשע-נעשעפט), ה׳ שטערקמאַן, פּיעטריקאָווער 29 (שוה-געשעפט) און אין קאַסע פון פילהארמאניע.

דער מאַמיטעט.

יידישע האנדווערקער-באנק אין לאדז

קאָאָפּעראַטיוו מיט בעגר. אחריות פאמארסקא 15, טעל. 54-36.

אכטונג האנדווערקער!

די פייערליכע ערעפנונג פון די יוד. האנדווערקער-באנק אין לאדז קומט פאר דינסטאג, חמשה עשר בשבט, דעם 18-טן יאנואר 1927, ב״ה זייגער אין אָוונד אין ענגלישען זאל אלעי 1 מאיע 2, צו וועלכער עס ווערען אינגעלאדען אלע לאדזער האנדווערקער, סיי מיטגלידער ווי אויך בישט-מיטגלידער.

ראט און פערוואלטונג.

בעמ. אלע מיטגלידער קען מען זיך דעקלאַרירען אין לאָקאל פון דער באנק יעדען טאג פון 1—9 פארמ.

צו דער חתונה פון אונזער פרייגדין

חנה פישסוכא

מיט ה׳ פייבל ליכטענשטיין

ווינשען א הארציגן מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט

אפרים וויעלאנסקי און פאמיליע.

רחל סקורה | שמואל פינקל

מאורשים

לודז, בחדש שבט תרפ״ז

ד״ר אלכסנדר מארגאליס

81 פיעטריקאווער 81

צוריקגעקעהרט

ביליג!

אנגרא-פערקויף פון בוימוואלענע רעשטען גרויסע, קלענע און מעקונדע-סחורות, פערשידענע טערשען

ש. ריין וויטשער

לאדז, פאמארסקא 6.

די בעוואוסטע זייף-פאבריק גדאנסקא 59, וועלכע ארבייט אויף די בעסטע זייפען, עפּפּעלש יעצט ווידער די בעקאנטע מארקע „Mydło Robotnik"

א. ח. גוטערמאן.

ערשטקלאסיגער הערען-שניידער נעמט אן פערשידענע הערען-ארבייט צו זעהר בילינע פרייזען. טע-לידע און פינקטליכע אויספירונג פיעטריקאווער 19

ג. רעוויזארסקי. קומט און איבערצייגט אייך!

תנגו מודיעים את כל מכיריהו ומיודעיהו כי ביום הראשון י״ג שבט (16/I-27) בשעה 12 בצהרים למלאות שנה ראשונה למיתתה הטרגית של אחתנו ואחותנו

חיה אלפרן ז״ל

תוצב מצבת-זכרון על קברה.

שלום אלפרן ומשפחתו.

יודישער ליטעראַטעז- און זשורנאַליסטען-פעראיין אין וואַרשא—אָפּטיילונג אין לאדז.

מאָנטאָג, דעם 17-טן יאַנואַר האַלב 9 אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון האַנדווערקער-פעראיין (פּאָלודניאָוואַ 4)

א טרויער-אקאדעמיע

צום טויט פון גרויסטן יידישן דיכטער יהואש (יהואש שלמה בלומגארטען)

עס נעהמען אָנטייל: רעד. י. אוגער, יצחק קאַצענעלסאָן, רעד. ל. פוקס, און משה בראַדערזאָן.

בילעטען צו 50 גר. צו בעקומען בײַם אַרײַנגאַנג.

היל פס-פעראיין „תומכי אורחים"

לאדז, פאמארסקא 18

שבת צו נאַכטס, ד. 15-טן ד. ח. פינקטליך 6 אַ זייגער, קומט פאָר

א גרויסע ארגאניזאציאנס-

פערזאמלונג

וועגען דעם אפצייכנונגס-טאג, וואָס קומט פאָר מאָנטאָג, דעם 17-טן ד. מ. צו דער פערזאמלונג ווערען אינגעלאדען מיטגלידער און סימפּאַטיקער.

פערשרייבט אייך מאסענווייז אָנטייל צונעמען אין אפ-צייכנונגס-טאג!

יונגענד! מיטגלידער און סימפּאַטיקער, נעמט אנטייל אין בלימעל-טאג!

בית ספר עברי כללי

SZKOŁA I. KACENELSONA

28 CEGIELNIANA 28

מיט אנפאנג דזשוילי ווערען נייע שילער זיך הענדען אין דער קאנצעלאריע פערמיטאג און פון 4—6 נאכמיטאג.

די לייטונג.

ציגעל-גאס 60 | ציגעל-גאס 60

8-קלאסיגע גימנאזיאל-קורסן „האור"

אויף די אויבענדערמאנטע קורסען ווערען אנגענומען נייע צוהערער און צוהערעריס אויף נייעם שול-יאהר ביז׳ן 20 היינטיגען חודש.

דער קורס פון אַ קלאס דויערט 5 חדשים.

דער לעהרער-פערזאנאל בעשטעהט פון די בעסטע און טיכטיגסטע קרעפטען פון די יודישע נעזעלשאפטליכע מישעל-שיכטען אין לאדז.

דער פריז איז אַ זעהר מעסיגער

די קאנצעלאריע פאר אינשרייבונגען איז טעגליך פון 7—9.

ציגעל-גאס 60, פראנט י״ז שטאק.

וויכטיג פאר דעם יודישען צענטער אין לאדז!

איך מאך בעקאנט, דאס איך האב געעפענט א ביורא א. נ.:

„יורא" 26 אין יודישען צענטער פון לאדז נאווא מיעסקא 26

אונטער דער לייטונג פון בעהאוסטען און רושיגירטען לייטער ה׳ לעאָן רוצקי, הי עס ווערען אינגעפירט, געשריבען און ערלעדיגט אלערליי שעריער, אדמיניסטראציע, פּאליציי, גערישט- און מעסער-אנגעלעגענהייטען. איבערזעטצונגען פון אלע שפּראַכען. עס ווערען אויך אָנגענומען פּראָבעסשיריש הקפלען אינצוקאַפּירען.

שנעל, רעיעל און בילינ!

מיט אכטונג יוסף אלפון

לאדז, נאוואמיעסקא 26, טעלעפון 43-36.

פערכויף פון פערשידענע

הערינג, עהלען ווי אויך עסיג-עסענץ

הזרט און דעטייל. ..... מיט די בילינסטע פרייזען.

ש. מאלאמוט, זגערזשער 1

אלטען-מארק 15, טעל. 55-31

נאכן געשעפט-שליסען טעלעפ. 39-39.

עס קלינגט שוין איז גאנץ לאדז,

צו אלער ארט ביטעם, פאראניעם, רעסטאָרען, אפעלאציעם און אלע בעריכטס-פיגאנס-אדמיניסטראטיוו און קאמערנאלע אינסטיטוציעס ווערען אפגעסטען, אמביליגסטען און אמשנעלסטען שרלעדיגט אין ביורו

„פּאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען פרשטעלט עצות און אנוויזונגען אין אלע שטייער-אנגעלעגענהייטען דורך ה׳ לעאָן שווייצער.

— איבערזעצונגען: האנדעלס- און פריוואט-קאָרעספּאנדענץ, קאנטראקטען. — פּראָבעסשיריש הקפלען ווערען אָנגענומען אויפצומאָנען מיט אמיגע קאסטען.

מיטגלידער פון פּראָבעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% בילינער.

Mieszanka Bohma

באהמ׳ס-מישאנקא

פארבייס טייערע קערן-קאווע.

האט א אוסנעצייכענטן געשמאק און זעלטענעם אראמאט.

18/6

FERD. BOHM & Co

S.A. WŁOCŁAWEK

קאמוניקאט.

דער לאדזער יודישער רעסטאראטארען- און ביער-האלען-בעזיצער-פעראיין מאכט בעקאנט, אז מארגען שבת ד. 15 יאנואר 1927 7 אַ זייגער אָוונד וועט אין לאָקאל פון פעראיין, פאמארסקא 19, פערקומען

די יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאָלגענדער טעג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג, 2) וואהל פון אַ פערויצענדען, 3) בעריכט און טעטיגקייט פארן יאהר 1926, 4) וואהלען פון אַ נייע פערוואלטונג, 6) פרייע דיסקוסיעס. — אלע מיטגלידער ווערען בעטען פינקטליך צו קומען, ווייל עס ליגט אין זייערע אייגענע אינטערעסען.

נייע מיטגלידער ווערען אויך אָנגענומען.

די פערוואלטונג.

פאר דער עפענטליכקייט!

צו ר׳ משה אהרן טויערמאן אין לאדז וואסאדניא 21.

אזוי ווי ס׳איז געווען אויסגעטויט אַ בית-המדרש און אַ מקוה אין אונזער גליל וויטשניאָוו-גורא פאר בעזשאלעלע בלדער, וואָס לוין בעזעץ פון בילדונגס-מינים-עריוס דארף יעדער קהלה-בען פערשריבען ווערען רעליגיעזליך אויפ׳ן נאָמען פון דער יודישער גמינע, און אזוי ווי די אלע קהלה-געבידעס ווערען פערוואלטעט פון ר׳ משה אהרן טויערמאן—אויף זיין נאָמען. אלזו בעבען פיר איהם בייט 7 טעג, אין משך פון וועלכען עס טויגן פערשריבען ווערען די אלע בעגינים אלס אייגענטום פון קהל. אין בעגענאלס וועלען פיר זיין בעצוואונגען אָנצוזאָגען אלע שטרענגסטע מיטלען. גלייכצייטיג זאָגען פיר די אלע וועלכע האָבען זיך בעטייליגט אין די חתונה בעגינים מיט נדבות, איבערהויפט די איינוואוינער פון וויטשניאָוו-גורא, אנדערסייטס א. א. (אנזער גליל), אז פערשרייבען די קהלה-געבידעס אויפ׳ן נאָמען פון כלל, וועט זיין פאר אייך דער בעגינסטיגער צוועק פון אייערע שענקונגען.

קאלושעק, יום ה׳ פרשת בשלח תרפ״ז — ד. 13.1.27.

מיט אכטונג די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער שווערער פאָטער, שוויגער-פאָטער, גרויס-פאָטער און אָנקעל

נ״ע שלמה (ב״ר משה ז״ל) באלל

(פון ווישעגראד) אין עלטער פון 68 יאָהר. ד״ז

די לויה קומט פאר היינט, 13 אַ זייגער פארמיטאג פון טרויער-הויז נאוואמיעסקא 18.

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

איך קויף

הייזער אין בערלין

איך צאָהל אויפ׳ן ערט אין לאדז. וועגען זיך זוגטאג-ד. 16-טען ד. ח. פון 8 ביז 6 נאכמיטאג אין „גראנד-האטעל" צימער 327.

פערמיטלער—נישט געוואוגשען.

Dr. med. Braun

ספּעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און מענער שוועכע.

בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הער-אויסאל)

23 פאלודניאוא 23

טעל. 26-40

נעהמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָוונד.

Dr. Z. Rakowski

ספּעץ. פאר אויערען, נאָז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

9 קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפ. 81-27

ספּעציעלער קורס פאר שטאמלער.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 אָן פון 5—7.

נעהמט אויך אָן אין לעשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכ. 8016

Dr. med. Ludwik Rapeport

ר. Narutowicza 25 (דזיעלנא) Tel. 44-10

ספּעציאליסט פאר נירען-, בלאז- און הארן-קראנקהייטען

נעמט אָן פון 1—3 און פון 4—7 אָוונד.

Dr. med. STUPEL

12 SZKOLNA 12

ספּעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער- שוועכע, רעגטגען- שטראהלען און קוואַרץ-ליכט אלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אָן פון 6—8, פרויען פון 12—3.

Dr. med. L. Pikielny

ספּעציאליסט פאר נירען- בלאז- און אויריען-קראנק.

נעמט אָן פון 4—7 נאכ.

נאוואראַ 8. — טעל. 90-19.

בעציהונגען צווישען אמעריקא און מעקסיקא
וועלען די נאהענטסטע טעג איבערגעריסען ווערען.

מעקסיקא, 13 יאַנואַר (פאַט) דער אַמבאַסאַדאָר-אַמערוקאַנער קאָמוטשע, וואָס שטעהט אויפ'ן באַרען פון אַ פּלעבעסציט, האָט אָנגעזאָגט אין מעקסיקאַנער מיליאָן, פאַרעט צו פערעפנטלעכן אַ באַיקאָט אויף אַלע סחורות פון די פאַראייניגטע שטאַטען.

וועז, 13 יאַנואַר (פאַט) די צייטונגען טאָלדען פון ניו-יאָרק, אַז די דאָמינאַלע פּאָליטישע פּרעזען שפּאַנען אָפּצוהאַלטן אַז די בעציהונגען צווישען די פאַראייניגטע שטאַטען און מעקסיקאַ וועלען אויפגעשניטן ווערען. דער פּרעזידענט קאָלידזש האָט פערעפנטלעכט אַ שרעקלעכן רוגן, און וועלכער אַ מאַכט פאַרגאַנט, וואָרטלעך דאָס לאַטיינישע אַפּוסקאַפּאַט פאַר'ן אויפשטאַנד. די גלחים, וואָס וועלען טאָנען די פאַנטאַזיעלעכע פאַר'ן אויפשטאַנד וועלען זעהר שטרענג בעשטראָפט ווערען.

אַ דאַנק דער אַנטשלאָסענקייט פון די גלחים און דער אויפשטאַנד אויסגעבראָכען און 6 פערשיעדענע שטאַטען. בכו די צוזאַמענשטויסען זענען דערשיעסן אַ גשוא פון 24 זאָלדאַטן און 75 פון די רעוואָלוציאָנערען.

נעפונט זיך איצט אַ אַרמעע פון 51 טויזענד מאַן וועלכע זענען גרייט ישרע מיט אַנצוטאַרשירען צו דער מעקסיקאַנער גרענעץ.

לאָנדאָן, 13 יאַנואַר (פאַט) רעמעה אַנגעמער טעלעגראַם פון מעקסיקאָ, אַז דאָרט האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען וועגען אַ אויפשטאַנד און פון אַ שוידעגע געגענדען פון לאַנד. דער פּרעזידענט קאָלעס האָט פערעפנטלעכט אַ גרעסלעכע רוגן, און וועלכער אַ מאַכט פעראַנטוואָרטלעך דאָס לאַטיינישע אַפּוסקאַפּאַט פאַר'ן אויפשטאַנד. די גלחים, וואָס וועלען טאָנען די פון אַ אַרמעע פון 51 טויזענד מאַן וועלכע זענען גרייט ישרע מיט אַנצוטאַרשירען צו דער מעקסיקאַנער גרענעץ.

לאָנדאָן, 13 יאַנואַר (פאַט) רעמעה אַנגעמער טעלעגראַם פון מעקסיקאָ, אַז דאָרט האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען וועגען אַ אויפשטאַנד און פון שוידעגע געגענדען פון לאַנד. דער פּרעזידענט קאָלעס האָט פערעפנטלעכט אַ גרעסלעכע רוגן, און וועלכער אַ מאַכט פעראַנטוואָרטלעך דאָס לאַטיינישע אַפּוסקאַפּאַט פאַר'ן אויפשטאַנד. די גלחים, וואָס וועלען טאָנען די פון אַ אַרמעע פון 51 טויזענד מאַן וועלכע זענען גרייט ישרע מיט אַנצוטאַרשירען צו דער מעקסיקאַנער גרענעץ.

וואַרשאַ, 13 יאַנואַר (מעלעפּאַנישע) אין מילומערישן קרוזע-געבלט האָט זיך הייטע אָנגעהויבען דער פּראָצעס פון פּיטאַן פעטע-אַלעוויטש פאַר אַרמאַרדען 2 יודען אויפ'ן שאַסעע צווישען וועגגראָוו און מאַלאַלאָוו אין יאָהר 1924.

קאַפּיטאַן פעטלערעוויטש האָט צוגעלאָזט מילומע-ישע צוזעהן, אין יענער צייט אַרויסגעפיהרט אויסמעסטונגען אין שער לעצער קאַנט. אַרום-פאַהרענדע אויפ'ן שאַסעע אין מילומערישן וואַלד, אין אויהם אַקעגען געשיטען אַנ'אַמבוסן מיט פּאַטאָנישערען. וואָס זענען געפאַהרען אין דער אָנטעגענגעזעצטער ריכטונג.

בײַם אויסמעסען זיך פון די צוויי וועגען אין אויסגעבראָכען אַ מחלוקה צווישען די פאָרמאַנען, וועלכע האָט זיך אַן-ענדיגט מיט געשריען און מיט קלאַפּ קאַפּיטאַן פעטלערעוויטש האָט נאַ-דעמאָלט געדרומעלט אויף דער פאָהר און אויפלאַפענדיג זיך פון דער מחלוקה, האָט ער אָנגעהויבען צו שרייען צום אָבפאָרען, אַז ער זאָל זיך אָפּשטעלען. זעהענדיג, אַז דער אַמבוסן שטעלט זיך נים, האָט ער אויסגעלאָפען די בוקס און אויסגעשאָסען. דאַן האָט זיך דער אַמבוסן אָנגעשטעלט און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז 2 יודען זענען פון די שאַסען דערהרג'עט געווען. קאַפּיטאַן פעטלערעוויטש און דעמאָלט צוגעצויגען געוואָרען צו פערשטאָרבענע פאַלקעט אין דאָס מילומער-געבלט האָט אויהם אָפּגעאַרבעט אויף 2 יאָהר תפיסה.

עס איז אָבער אָנגעגעבען געוואָרען אַנ'אַפּעלאַציע און הייטע האָט זיך אין וואַרשאָווער קרוזגעריכט גאָר אַסאַל צוגעהויבען דער פּראָצעס.

דער נעכטיגער דאַלאַר-קורס

אָפיציעל: 8.96

נישט-אָפיציעל — 9.00 + טענדענץ—רוהיג.

די עפענטליכע מיינונג.

פרייע עריבונג פאַר אַרטיקלען, בריף אין רעדאַקציע און געשעפטן, וואָס האָבען אַ געזעלשאַפטליכען אינטערעס, פאַר תעלכע די רעדאַקציע נעהמט נישט איבער די סטראַפרעכטליכקייט.

צו אַלע כאַלאָניאַל-קליינהענדלער פון דער צענטראַלע. זאַוואַדזקאַ 5.

די פאַראַנטוואָרטלעכקייט, וועלכע לעגט אויף אונז, אַלס די געשעהלטע פון די כאַלאָניאַל קליינהענדלער מיטגלידער פון דער צענטראַלע אַוואַדזקאַ 5, וועלכע האָבען אָפּגעפאַרליט זייער גורל און עקזיסטענץ און אונזערע הענד, צווינגט אונז זיך צו ווענדען צו אייך מיט דער פאָלגענדער ערקלעריונג:

גרינדענדיג די כאַלאָניאַל-סעקציע בײַ דער צענטראַלע, האָבען מיר זיך געשטעלט פאַר אונזער אונטערנעמונג אויפגעבען אַ פערטיידיגען די אינטערעסען פון יידישען כאַלאָניאַל קליינהענדלער, צו לינדערן לאָמעס מיליוטין זיין שווערע גאַל, האַלפען גלייכצייטיג אויף דער אינטערעסנטער גלייכצייטיג דורכ'זקן אַ פערענטפערונג מיט די פאַרשטענדיגע פון דער כאַלאָניאַל - קליינהענדלער זאַל דאַרף געפונען זיין נעהערונג פערמיטיגונג, אָבער לטובת האָט אונז די אַ-פּאַהרונג בוסטיר עמוטשע.

נישט נעגנג, וואָס מיר האָבען נישט בעקומען די פלעכטע מעגליכקייטן צו האָבען אַ אינגלאָס און קאָנקרעט אויפ'ן דער מעמוגקייט פון טעקרעטאַריאַט, אויפ'ן דער קאַסע א. אַז. ו. האָבען לטובת דער כאַלאָניאַל-קליינהענדלער אין דער צייט פון דער אַנטוויקלונג פון דער כאַלאָניאַל-סעקציע, אַלס אַ אָרגאַן פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג, אַלס אַ אָרגאַן פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג, אַלס אַ אָרגאַן פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג.

אַז אַלע כאַלאָניאַל-קליינהענדלער פון דער צענטראַלע, זאַוואַדזקאַ 5, זאָלען לעגן אַ פּלעבעסציט פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג, אַלס אַ אָרגאַן פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג, אַלס אַ אָרגאַן פון דער אַרבעטער-אַנטפּלעכונג.

פון דער פאַלקס-ביבליאָטעק

א. נ. פון א. י. גאַרדאָן (שענקעוויטשא 3/5) בײַ „דתאחדות"

די לייטונג פון דער ביבליאָטעק איז מודיע, אַז ס'איז צוגעקומען אַ גרויסע צאָהל נייע ביכער אין העברעאיש—יידיש. די ביבליאָטעק איז טעגיג 4 מאָהל וועכענטליך אין פאָלגענדע טעג: זונטאָג, דינסטאָג, דאָנערשטאָג פון 7—9 אָוועגד און שבת פון 5—7 אָוו. דער אָבאָנאָהל איז אַ מינימאַלער אַזוי אַז די ברייטערע לעזער-קרייז קאָן זיך מיט איהר בענוצען. אַלע ערבון (זאַלאָג) ווערען אויך אָנגענומען ווערטפאָלע ביכער, בכלל בעמיהט זיך די לייטונג פון דער ביבליאָטעק אַרעקצושטעלען די ביבליאָטעק אויף די געהעריגע הויך און נאָכצוקומען דעם וואונש פון די לעזער. אינטערעסענטן קאָן מען זיך טעגליך אין ביורע פון „התאחדות", שענקעוויטשא 3/5 פון 6—9 אָוועגד.

171

פון „מרן-היסור".

מוטואַל אַזשער און פאַרגעלומען אַ פּלעגאַ-זוצונג פון קאָמיטעט אין די עסקנים פון „מרן היסור", אויף וועלכע עס זענען אַרומגעשריבען געוואָרען די פרעגען און צוזאַמענהאַנג מיט דער בעגאַר שטעהענדער אַקציע פון „מרן היסור". דער פאַרזיצענדער ה' נאָטערמאַן דער-מאָנט די פעגזעסטיטע שטומונג, וואָס האָט געהערשט אין אַלע קרייזען בעת דעם בעזוך פון גשראַל סער וויגראַהאַם דירעס און אַזשער שטאַט אין פאַרבינדונג אויף די אַנטוועדערע צו אַ-אַנשטרענגונג מיט מומאַרבעט לטובת דעם אויפבוי פון א-י ישראל.

עס וועט אַנטשלאָסען מעשלאַסען, אַנ צוהויבען די נייע אַקציע אַפּ דעם הענדזען יאָהר דעם קומענדיגען זונטאָג, ד. 16 יאַנואַר ח. י. און אַלע אַנטוועדערע פערפלעכטען זיך אַקטיוו אָנטייל צו נעמען אין דער אַרבעט. אַז דעם צוועק פאַר זאַמלען זיך אַלע מומגלידער פון קאָמיטעט און די עסקנים פון „מרן היסור". זונטאָג 10 אַ זייגער פ-יוה אין ביו-א פון מרן היסור (צעגלניאַנע 4), פרי פון דאַ אויס צו פאַלען פערשטאַנען פערזאַגען און נעמען פון זיי דעקלאַראַציעס לטובת דעם קרן היסור אויפ'ן יאָהר 1927.

נייע האַנדווערקער-באַנק.

אויף אַ נעמונזאַמער זוצונג פון דאָס אי פערוואַלטונג פון דער נייער יידישער האַנדווערקער-באַנק, פאַמאַרסקאַ 15 אין בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אַ אַלגעמיינע מיטינג פערוואַלטונג פון דער באַנק אין אונזערעם לאָקאַל פון דער באַנק, פאַמאַ-סקאַ 15, דונסטאָג דעם 18 יאַנואַר אין בעשלאָסען געוואָרען, זאָל פאַר-לומען די עשפּגאַנג פון דער באַנק.

חוץ דעם וועלען אַלע מומגלידער אויפגעפאָרערט צו צאָהלען די ראַטע פון דו פּאַיען בוי דונסטאָג דעם 18. יאַנואַר, טעגליך פון 9 בוי 1 מומאָג און דונסטאָג פון 5 בוי 7 אין אָוועגד.

„לאָדז אויף דער פּליאָטע".

צום 6. יאָהר-טאָג פון פערגעסען דורכ'לאָזען מילומער דעם ביגע פון באַלמישען ים, וואָס פאַלט אויס דעם 6 פעברואַר. אַרדענט אין די לאָדזער אַפּטיילונג פון „ים און וואַסער-לוגע" אַנטוגע אומפאַוואַנטע אומפרעזעס.

דעם 6. פעברואַר 5 נאַכמ. וועט אין „פּוהאַרמאַניע" פאַ-אַפּטאָן אַ דאַנסטיגע און 12 אַוועגד אַ נ-ליטער מאַאַסקעס-באַל אַנטפ'ן נאַכען: „לאָדז אויף דער פּליאָטע". דער זאַל וועט ווערען דעקאָרירט אויף אַזאַ אופן, אַז אַ ווערען געבען די פאַ-שטעלונג פון ים-פּרעגעס. די הכנסות זענען בעשטימט אויף אויסמאַבוען אַנ-אַנגעגעבראַכטע-אַרט אויף דעם האַלפ-אינזעל העל.

מאַ-נען שפּת, דעם 15 יאַנואַר, S אין אַוועגד קומט פאַר אַ מאַנען-פערזאַמלונג צו דער אָפּגעגעבן פון'ם נעעם לאָקאַל.

פון דער פאַלקס-ביבליאָטעק

א. נ. פון א. י. גאַרדאָן (שענקעוויטשא 3/5) בײַ „דתאחדות"

די לייטונג פון דער ביבליאָטעק איז מודיע, אַז ס'איז צוגעקומען אַ גרויסע צאָהל נייע ביכער אין העברעאיש—יידיש. די ביבליאָטעק איז טעגיג 4 מאָהל וועכענטליך אין פאָלגענדע טעג: זונטאָג, דינסטאָג, דאָנערשטאָג פון 7—9 אָוועגד און שבת פון 5—7 אָוו. דער אָבאָנאָהל איז אַ מינימאַלער אַזוי אַז די ברייטערע לעזער-קרייז קאָן זיך מיט איהר בענוצען. אַלע ערבון (זאַלאָג) ווערען אויך אָנגענומען ווערטפאָלע ביכער, בכלל בעמיהט זיך די לייטונג פון דער ביבליאָטעק אַרעקצושטעלען די ביבליאָטעק אויף די געהעריגע הויך און נאָכצוקומען דעם וואונש פון די לעזער. אינטערעסענטן קאָן מען זיך טעגליך אין ביורע פון „התאחדות", שענקעוויטשא 3/5 פון 6—9 אָוועגד.

171

מאַסען-באַל פון „מאַכאַנובקאַ".

דער שפּוטאַל-קאָמיטעט פון „מאַכאַנובקאַ" צערעדט אין דעם 15 יאַנואַר אין „פּוהאַרמאַניע" אַ נרעטיגען מאַס קעגבאַל, פון וועלכען דער אינקומען געהט צו פערשטאַרקען די פאַרשטאַרבענע פון „מאַכאַנובקאַ".

דער מאַסקען-באַל און אַן אַנגעשוועגלטע אַטראַקציעס און אַ גאַסען און בילוגען בופעט. דער זאַל און כפּ-ציעל פאַר'ן באַל דעקאָ-רירט געוואָרען אין יאָפאַנעשען סטיל.

אויף די פּ-אַרטיציאַנעלע מאַסקען-בעלער, וואָס עס אַרדענט אין יערעס יאָהר דער שפּוטאַל-קאָמיטעט פון „מאַכאַנובקאַ" קומט זיך שטענדיג צוגלייך די בעשטע הונגע געוואַלשאַפט.

עס איז צו האָפען, אַז אויך דער חיי-יעהרינער מאַסקען-באַל וועט אַראָב מיט אַ-פאָלג.

חזן משה קוסעוויצקי דאַוועגט די אַנדערע וואָך אין „פּוהאַרמאַניע".

די אַנדערע וואָך פרייטאָג אין שבת מרעט אויף אין פּוהאַרמאַניע מיט אַ דאַוועגען דער בעריהמטער חזן פון דער ווילנער גרויסער שול, משה קוסעוויצקי. קוסעוויצקי האָט מיט עפּעלעכע חרשים צו ריזל שוין געדאַוועגט אין לאָדז און מיט זיין אונגעוועגלעכער, פּ-עלעגישער שטימע האָט ער פּשט פּשוטערט די ציהן דער. ה' קוסעוויצקי'ס דאַוועגען ווערט אין לאָדז ערוואַרט מיט גרויס אינטערעס.

דער בעקאַנטער דירעגענט ישראל רי-פון האָט צוגערעדט אַ ספּעציעלע קאָנצערט צו קוסעוויצקי'ס דאַוועגען.

פאַדרפלאַן פון 1 אַכטאָבער

פאַבריקס-באַהן.

עס קומען אָן די צוגען:

פון קאַלישעץ (לאָקאַלער צוג)	1.00
„ קאַלישעץ—סאָסנאָוויץ	4,18
„ קאַלישעץ—סאָסנאָוויץ	7.28
„ טשענסטאָכאָוו	9.40
„ סקאַרזשיסק און וואַרשאַ	10.25
„ סקאַרזשיסק	13.26
„ סאָסנאָוויץ און טשענסטאָכאָוו	14.50
„ וואַרשאַ	16.80
„ טאַרגאָבזשעג	20.01
„ קאַלישעץ—טשענסט. און קראַקאַ (שנעל-צוג)	20.25
„ קאַלישעץ—וואַרשאַ	21.30
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג) (פון קאַל.)	22.17

צוגען, וואָס געהען אָפּ:

קען קאַלישעץ (פערבינדונג מיט וואַרשאַ, סקאַוש. טאַרגאָבזש.)	1.40
קען קאַלישעץ	7.00
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג, דירעקט) און קראַקאַ	7.50
„ טאַרגאָבזשעג	9.05
„ קאַלישעץ (פערב. מיט וואַרשאַ)	11.50
„ קאַלישעץ (פערב. מיט וואַרשאַ)	13.25
„ קאַלישעץ	14.55
„ קאַלישעץ (פערב. מיט טשענסטאָכאָוו, קראַקאַ און קריניצאַ	15.50
„ טשענסטאָכאָוו	16.40
„ וואַרשאַ	19.30
„ סקאַרזשיסק	19.41
„ קאַלישעץ און וויען	20.20
„ קאַלישעץ (פערב. מיט וואַרשאַ, טשענסטאָכאָוו און קראַקאַ)	22.58

כאַלישער וואַזאַל

עס קומען אָן

פון וואַרשאַ	1.49
„ קעמפּנאַ (דורך לעשנאַ)	3.05
„ קראַקאַ	6.30
פון פּויזען (שנעל-צוג)	6.34
„ לאָוויטש	8.15
„ דאַנציג	8.45
„ פּויזען (דורך קטאָוו)	8.55
„ אָסטראָוו	8.50
„ לעמבערג	10.17
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג)	11.59
„ וואַרשאַ	21.45
„ פּויזען (דורך קטאָוו)	13.11
„ פּויזען (דורך קאַליש)	13.28
„ לאָוויטש	16.03
„ פּויזען (שנעל-צוג)	18.11
„ קאַלישעץ	18.23
„ פּויזען	19,25
„ פּלאַצק און טשעכאָטשינעץ	20.15
„ וואַרשאַ	21.52
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג)	23.25

עס נעהען אָפּ:

קען לעשנאַ—קעמפּנאַ	2.04
„ וואַרשאַ	3.17
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג)	6.42
„ וואַרשאַ	7.15
„ פּויזען	7.40
„ קאַלישעץ	8.00
„ פּויזען (דורך קטאָוו) און קען טשעכאָטשינעץ	16.05
קען לאָוויטש	10.50
„ פּויזען (שנעל-צוג)	12.07
„ פּויזען	12.58
„ וואַרשאַ	13.43
„ לעמבערג	15.15
„ וואַרשאַ (שנעל-צוג)	18.19
„ אָסטראָוו	19.10
„ לאָוויטש	19.45
„ דאַנציג און קען פּלאַצק	10.25
„ קראַקאַ	10.55
„ פּויזען	22.07
„ פּויזען (שנעל-צוג)	23.34
„ פּויזען (דורך קטאָוו)	5238

דער נעכטיגער דאַלאַר-קורס

אָפיציעל: 8.96

נישט-אָפיציעל — 9.00 + טענדענץ—רוהיג.

ארגאַדאַקעישע אַרבעטער-פּאַרטיי פּאָלי אַמוני ישראל (וויסאָקאַדיגע 70—68 רעכטס אָפיציעל, צווייטער אינגאַנג, צווייטער שטאָק) מאַכט בעקאַנט: זונטאָג, פ' יתרו עומט פאָר אין אַפּגעגעבן לאָקאַל אַ שיחת חברים א. ד. ט. „אינזערע וויטערדיגע טעטיגקייט. בעמערקונג: דער לעזער-זאַל איז אָפען פעגליך פון די גאַנצע יודישע פּרעסע פון 8 אָוועגד.

170

בעקאַנטמאַכונג.

דער יודישער כאַלאָניאַל-קליינהענדלער פעראיין צענטראַלניאַנע 15,

מאַכט בעקאַנט אַלע זיצונג מיטגלידער פון דער בראַנזשע פון אַנדערע פעראיינען, צוליב די אַלגעמיינע פעראיינינגונג פון די כאַלאָניאַל-הענדלער צו קומען זונטאָג, ד. 16/I פונקט 6 נאָכמ. איז פעראיינס-לאָקאַל צענטראַלניאַנע 15 אויף דער אויסערגעוועהנלעכע פערזאַמלונג, וואָס וועט בעשאַלען ווערען פאָלגענדע פונקטען: 1) בעריכט. 2) פרייע פאַר-שלאָגען. 3) וואַהלען פון אַ פּעריוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע.

די פעראיינינגטע קאָמיסיע.

בעקאַנטמאַכונג.

די פערוואַלטונג פון די כאַלאָניאַל-סעקציע בײַם צענטראַל-פּערבאַנד פון זאַוואַדזקאַ 5, מעלדעט אַלע איהרע מיטגלידער, אַז פון הייטיגען טאָג אין די סעקציע פון כאַלאָניאַל-הענדלער, זאַוואַדזקאַ 5, פולשטענדיג ליקווידירט און איבערגעגעבן אין יודישען כאַלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראין, צענטראַלניאַנע 15, וועלכע מיר האָבען דעם כבוד אייך דאָס מיטצוטיילען. גלייכצייטיג מעלדען מיר, אַז זונטאָג, דעם 16/I פינקטליך 6 אַ זייגער נאָכמיטאָג וועט פאָר-קומען די קאָנסטיטואירענדע פערזאַמלונג פון אַ נייע פערוואַלטונג אין רע-וויזיאָנס-קאָמיסיע. מיר בעטען אַלע מיטגלידער אין זייערע אינטערעסען צו קומען אויף דער אויסערגעוועהנלעכער פערזאַמלונג.

די ציימוויליגע קאָמיסיע.

אכטונג, מאַגאַזין-שניידער-מייסטער.

מיר מאַכען בעקאַנט די מאַגאַזין-שניידער-מייסטער, אַז דער מעראַזין האָט זיך אויבערגעצויגען אין אייגענע לאָקאַל אויף

אַלעע 1-טער מאַי 2, איז פראַנט 2-טער שטאָק

גלייכצייטיג רופען מיר דאָס מאַרינאַרסקע-פאַך אויף

אַ דרינגענדע פערזאַמלונג

וואָס קומט פאָר שבת, דעם 15 יאַנואַר, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

גאַל-שטיינער-שמערצען

בעזייטיגט אָהן אינגשפּריצונג אַלטער פעלדשער

ש. שרשקעוויטש

קאָנסולטאַנטינער 38, טעלעפאָן 55-45.

Dr. med. J. BETIE

ספּעציאַליסט פאַר אינערליכער און מינדער-קראַנקהייטען

6 Piotrkowska 6

tel. 44-95. 6184

Dr. Prybulski

זאַוואַדזקאַ 1 :—: טעלעפאָן 25-38

וועגערישע תאַר- און הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל) און רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און 4—8 אָוו. ראַטען: פון 4—5.

Dr Różaner

ספּעציאַליסט פאַר הויט-וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.

היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע

דזיעלנא 9, טעל. 28-98.

פון 8—10, 5—8. פרויען 3—4.

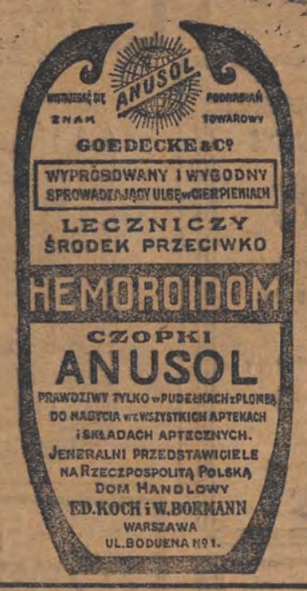

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10.

ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען הינער-אויגען און נעגעל אָהן שמערצען.

הייל • אַנשטאַלט (פיזיקאַלישע מעטאָדע) פון

Dr. A. SZTAJNBERG

6 Sierpnia 3 (בענעדיקטאַ) tel. 4-91

בעהאַנדלונג מיט רענטגען • שטראַהלען קוואַרצלאַמפּע דיאַטערמיע, ליכט בעדער, עלעקטריזאַציע און מעכאַנאָטעראַפּיע, מאַסאַזשען א. ז. ו. (ריקראַעאַציע-ווינגען, נעלענק-מוסקעל און נערוועז-קראַנקהייטען, לעמאַטען, הויט- און האָר-קראַנקהייטען) 172

Dr. I. Silberstrom

Zielona 11

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען.

ענטפ אָן פון 11 ביז 2 און פון 7 ביז 8 אָוועגד

זונטאָג פון 9 ביז 1 מיטאָג.

פאַרערט איבעראַלע פאַרערט איבעראַלע

דעסער - ברויט פון טרענקלער

וואָס איז בעשאַנקען געוואָרען מיט אַ נאַלדענעם מעדאַל אויף דער היגיענישער - הויזשאַפטליכער אויסשטעלונג

R. TREWKLER

Łódź, Cegielniana 67, telefon 47-36.

מאַסאַזעטיש-מעדיציניש קאַבינעט

Dr. med. P. Markowicz

124 פּיעטריקאָווער 124

נעמט אָן פון 3 ביז 7, זונטאָג און אָנד. חגאות — פון 11 ביז 2

הויט- און האָר-קראַנקהייטען.

היילונג געזיכטס-מעהלער, מאַסאַזש, עלעקטראָטעראַפּיע.

פערלייכטערונגען אין אומזאַץ-שטייער

קאמיסיע פאר נאציאנאלע מינדערהייטען געהט בעטראכטען די יודען-פראגע

איבערגעריסען די ליטוויש-סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען

פערלייכטערונגען ביים איינצאהלען דעם אומזאַץ-שטייער.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט ש־ליסט איינצוצאהלען אן 2 דאטעס דו קאנטע פון אומזאַץ-שטייער פון לעצטען פינאנציאל פון יאהר 1926. די ערשטע דאטע זאָל דערלען איינצוצאהלט ווע־רען ביז דעם 20 יאנואר איינשליסלוי און די צווייטע — ביז דעם 20 פעברואר 1927.

אויף ביז צו אונגעפר פון די דאזיגע שטע־מונען זאָל דער שטייער נישט ווערען אינגעזאמלט, ווען די נאציע דאַרף אינגעזאמלט ווערען צוריקגערו־פן אינגעזאמלט ווערען צוריקגערו־פן די עקזעקוציע־מאסנען און די געשריגע שע־פאַ.

צו די מאסנען, וואס זאָלען אינגע־צאהלט ווערען אלס מאסנען אויפן אומזאַץ־שטייער פאַרן אויסברעכ־מאַ־מען פונ פוינדערמאל ווען שוין אויך צוגערעכ־נט דער 10 פראָצענטיגער צוגאַב־שטייער. (פאַט).

גענעראל-רעוויזיע וועגען פאטענטען הויבט זיך אז דעם 21. יאנואר.

צוזאַטענגעשטעלטע פראטאקאלען ביז דעם דאזיגען טערמין—וועלען בטל ווערען.

דער פינאנץ-מיניסטער האט ערלאַ־נגען אַ פאַרא־רונג, אז די חיפ־ליסט־אַרבעט פון די אפטערגעמאַכטע מעט זיך אנהויבען דעם 21 יאנואר. אין ציזאַמענהאנג מיט דער דאזיגער פאַרא־רונג, וועלען אלע פראטאקאלען, וואס זענען צוזאַמענגעשטעלט געווארען פאַר דעם 21. יאנואר נישט געקאנט ווערען און פעסטגעלעגט, אויב די אנגעריכטע־טען ווערען אין 15 ד. ח. (פאַט).

קאמיסיע פאר נאציאנאלע מינדער־הייטען ביי דער ארבייט.

אמנעסטיע פאר נאציאנאלע און רעליגיעזע פערברעכענס.—אפשאפען אלע בענרענצונגען פון די מינדערהייטען.—די יודען-פראגע אויף דער טאג-ארדנונג.

וואַרשע, 13 יאנואר (פאַט) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קאמיסיע פאַר נאציאנאלע מינדערהייטען בעם מיניסטעריום פאַר אינערלעכע ענינים, אין פעטראָגראַד, האט־ען דאס אלגעמיינע שאַל־וועזען פון די אנט־ציער, וועס־רוסען און לוטווינען. די קאמיסיע האט אין דער דאזיגער פראגע אנגענומען אַ רזה פעשלוסען.

דע־נאך האט די קאמיסיע בעשלאָ־סען פאַרצולעגען די רעזאָרוטע אַ פאַ־שלאָג אנצושאַפען אויפן גאַנצען שיעור אלע אַלע רעלגיעזע און נאציאנאלע פאַרברעכען, וואס זענען אויסגעגע־בען אין דער פאַרגאַנגענער צייט.

דאס פינאנץ־מיניסטעריום אין פעטערבורג האט אויסגעאַרבעט אויף פאַרלאַנגען פון דער קאמיסיע אַ פלאַן אויפן אָפּשאַפען אלע בענרענצונגען פון די מינדערהייטען, אין פאַרבינדונג מיט דער פראגע וועגען אנגעגעבענע אַרבעט־ער־לאַנד פון די מינדערהייטען אין דער פאַרגאַנגענער צייט.

דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט אויך פאַרלאַנגט אַ אויסגאַבע אויף אַ־רלים אויפגעהויבען די דאזיגע פראגע. דו סאמע וועט ווערען אנגעווענדעט אין דער אַ־פּאַ־ראַטיוו אַלגעמיין אין דו פאַרגאַנגענע־מע פון־זאַן וועט בעקומען אַ אַנדערע אַרבעט־ער־לאַנד פון אויסלענדיש־ע־ראַ־ציע.

ליטוויש-סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען איבערגעריסען.

קאָוונאָ, 13 יאנואר (פאַט) די לוט־ווישע־סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען זע־נען איבערגעריסען געווארען. דער סאוויע־טישער פאַ־שטאַנדער אין קאוונאָ, אלעק־סאַנדראוסקי פאַרלאַזט זיין אָרט. זיין ווערט ווערט אַ לענגערע צייט נישט פעזעצט ווערען.

די ליטווישע פרעסע אַטאַקירט אלעק־סאַנדראוסקין אויף אַ יעדער שאַרפע אַרט.

דעמאנסטראציע פון דייטשע קאמוניסטען

פאַרן ליטווישען קאנסולאַט איז מעניינספערן.

קעניגסבערג, 13 יאנואר (פאַט) אין קעניגסבערג האָבען די קאמוניסטען אָנגעזאַמלט אַ דעמאנסטראציע פאַר דער געבוידע פון ליטווישן קאנסולאַט. אין פאַרשווערונג שטעלן פון מורד־פּ־ע־ליס וועלכער דאס געלד וועט אָנגעזען אי־בערגעשיקט ווערען רו־ך דער פאַסט צום בעטרעפענדען פילישען קאנסולאַר־אַמט און סאַוויעט־רוסלאַנד. דאס געלד מוז געשיקט ווערען און עפעקטיוו דאַלאַ־ען.

ליטוויש-סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען איבערגעריסען.

קאָוונאָ, 13 יאנואר (פאַט) די ליטווישע־סאוויעטישע אונטערהאנדלונגען זע־נען איבערגעריסען געווארען. דער סאוויע־טישער פאַ־שטאַנדער אין קאוונאָ, אלעק־סאַנדראוסקי פאַרלאַזט זיין אָרט. זיין ווערט וועט אַ לענגערע צייט נישט פעזעצט ווערען.

די ליטווישע פרעסע אַטאַקירט אלעק־סאַנדראוסקין אויף אַ יעדער שאַרפע אַרט.

וויי אזוי בעקומט מען אפיציעלע דאקומענטען פון סאוו.-רוסלאנד?

וואַרשע, 13 יאנואר (פאַט) דאס אויסען־מיניסטעריום מעלדעט, אז די פע־אינפאָרמאַציע־אַגענטור פון־ווען אויפן אויסלענדישן אַמט אין פעטערבורג דאַקומענטען פון דער סאוויעטישער מאַכט, דאַרפען זיך אנ־ווענדען אויף אַ־ריכטן אויפן אַמט פון דער אַגענטור אין דער אַמט פון דער אַגענטור אין דער אַמט פון דער אַגענטור אין דער

לאָדזער טאָגעבלאַט

תּפֿילה אין שטילקייט
פּרעסיסל 16, פּלאַצאָוקע 38

דער רעדאַקטאָר נעהמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.

נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16

טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

פאַריז און וואַרשא.

פראַנקרײַך פערבלײַבט דעמאָקראַטיש, פראַנקרײַך וויל ווײַטער פיהרען איהר שלום־פּאָליטיק — אָט דאָס איז דער רעזולטאַט פון די נאָרמאַלע וואָס פאָרגעקומענע פראַנצויזישע סענאַט־וואַהלען. געזינט האָבען נישט די, וואָס האָבען געפאָרערט א שאָוויניסטישען, רעאַקציאָנערען קורס און מיליאָנען, וועלכער קען נאָך אַלץ נישט בעגרײַפען, אז דאָס פראַנצויזישע אָלק וויל איצט לעבען בשלום מיט דײַטשלאַנד, איז דורכגעפאַלען. די לינקע, פראָנטעסיטע פאַרטײען וועלען אמת האָבען נאָר א סלײַנע מעהרהײַט אין סענאַט און דאָס איז געגוג, כדי צו זיכערען די פראַנצויזישע שלום־פּאָליטיק און קודם כל די — מפּלה פון די שאָוויניסטען. דער דאָזיגער רעזולטאַט איז אויך נישט סײַן קלײַנינקײַט פאַר אונז דאָ. וויל פראַנקרײַך איז נישט ווײַט פון אונז און ווי־ל מיר זענען שטאַרק פעראינטערעסירט אין אַלעמען, וואָס וויל שלום, אָדער דערשיטערט די שלום־שאַנסען אין אייראָפּאַ. א פאַריז, וואָס וויל שלום, צוזינגט אויך וואַרשא צו פיהרען א רוהיגע פרידענס־פּאָליטיק און זאָל מען נאָר דאָרט אָנהויבען ווידער צו רעדען אין שאַרפען מלחמה־טאָן, דאַן וועט איהר באַלד זעהען, וי מען וועט אויך ביי אונז זיך פרעהען, אז אָט, אָט סוסט א פרישע „חאָיענקאַ".

* * *

שלום־פּאָליטיק און פעלקער־בונד.

אז ס'איז טאַקי אזוי, דאָס בעהײַזט אונז אמבעסטען די לעצטע רעדע פון אונזער אויסערן־טיניסטער זאָלעסקי. זונטאָג האָט ער ווידער אויף א פערזאַמלונג אונטערגעשטראָכען די גוטיינקײַט פון שלום און פון אינאיפיציאַלע מיטאַרבײַט מיט דעם פעלקער־בונד, וועלכער איז לעת־עתה דער בעסטער אינסטרומענט צו זיכערען דעם שלום אין אייראָפּאַ. זאָלען זיך אונזערע ענדעסישע שאָוויניסטען ווײַטער פרובירען אָבצושאַפען די בעײַטונג פון דער פעלקער־ליגע, זאָלען זיי ווײַטער אוועקשטעלען דעם פעלקער־בונד אלס אינאיטרינע פון יודען בזה האופן צו הערשען איבער דער וועלט — א פאַקט פערבלײַבט, אז די אײַנציגע האָפנונג פון פוילען צו דערהאַלטען דעם שלום אין די איצטיגע פוילישע גרעניצען, איז טאַקי בלויז אָט דער פערשפּאָמעטער און פעראַכטעטער פעלקער־בונד נענט. ה' זאָלעסקי האָט דעריבער גערעדט — וי פאַר א אויסערן־טיניסטער נעגוג אָפען. דײַטשלאַנד, האָט ער געזאָגט, וויל נישט אנערקענען די הײַנטיגע פוילישע מערב־גרעניץ; דײַטשלאַנד וויל בײַ אונז ווידער אָבנעמען אויבער־שלעזיען, בפרט אָבער פאָמאָזשע מיט דעם דאַנציגער קאָרידאָר און מיר וועלען קײַן אײן טריט פוילישען באָדען נישט אָבטרעטען. סיאיז געווען צו ערוואַרטען, אז אזא ערקלערונג וועט קומען. צוגעגעבען מוז אָבער צו איהר ווערען, אז אויב מיר און מיט אונז צוזאַמען די וועלט וויל זיך נישט ווידער אַרײַנשטירצען אין דעם אומגליק פון בלוטיגע מלחמות, דאַן פערבלײַבט דאָך אויך אין דער פראַגע פון פאָמאָזשע און דאַנציגער קאָרידאָר דער פעלקער־בונד אונזער גרעסטע האָפנונג. די פעלקער־ליגע האָט אנערקענט די פוילישע גרעניצען, זי וועט זײַ אויך מוזען שיצען געגען איטליכען פרוב פון אָנגריף מצד די דײַטשען. שלום־פּאָליטיק, פעלקער־בונד און פעלקער־פערשטענדיגונג זענען אזוי ארום פאַר פוילען הײַנט נישט מעהר סײַן טעאָרעטישע, פּלאַטאָנישע פראַגען, נאָר זײַ דעצידירען בשום איבער אונזער רוה און לעבען.

דעפּוטאַט משה פראַסטיג.

צום טויט פון הוסטאַו סטעוואַרט טשעמבערלען.

דער שעפער פון ראַסען־אַנטיסעמיטיזם.

בערלין (יט"א) ווו שם איז שיין געשלעכטס פון בונדעס, איז דאָרט נאָך שוועך לעבען געשטאָרבען אין אַלטער פון 72 יאָהר דער בעקאַנטער אַנטיסעמיטישער שרײַבער, דער אויבערמענשלעכער, דער אויבערדעם פון ריכאַרד וואַגנער, האָסטאָן סטעוואַרט טשעמבערלען. טשעמבערלען איז געווען דער שאָפער פון דער בערוהמטער ראַסען־טעאָריע, וועלכע ער האָט אָנגעהויבען אין זײַן בוך „ריכאַרד וואַגנער", וואָס איז אַרויסגעקומען אין יאָהר 1898. אין דעם בוך האָט זיך ער צום ערשטן מאָל אויסגעשפּאָנען אַן אַנטיסעמיטישע אידעאָלאָגיע, האָט זיך טשעמבערלען בעמיהט געבען דעם „אַסען־אַנטיסעמיזם" אַ וויסענשאַפטלעכען יסוד. צוליב זײַן גלאַנצענדען סטיל האָט טשעמבערלען'ס בוך געהאַט אַ קורצע צײַט אַ־פאָלג אבער אין די וויסענשאַפטלעכע קרײַזען האָט מען דאָס ווערק נישט גענומען ערנסט. טשעמבערלען האָט אָנגעוויעלט אַ מערשטאַרקטע קאַמפּאַניע פון די מיסיאָנערען צווישען יודען אין יאָהר 1927.

ווען (יט"א) דער צענטראַל־אָרגאַן פון דער שווייצערישער יודען־מיסיאָן „שווייצערישער מיסט" מעלט מיט: „ליט אַ בעשלוס פון אינטערנאַציאָנאַלען מיסיאָנערישן רעט. דאָרף אין יאָהר 1927 אַרויס געהיט־ט ווערען אַ פרוטע מיסיאָנערישע קאַמפּאַניע, ספּעציעל אין פוילען און אונגאַרן. אין וואַרשא האָט אַ מעאַרעיע, אַז נאָר די צאָן־אַרישע, געדאַנקישע ראַסע און די אַנטיצויג־טשעגע־רען פון דער הײַנטיגער צמוולוצאַציע אין נאָר די רעליגיעזע־ס פון אַלטער־שעלע־רישע כחות. די גערמאַנען דאָ־פון זענען אָנגעסטעגנשטעלען דער צישטערגרעדיזיטיגע פון דער יידישער ראַסע, אויף וועלכער טשעמבערלען האָט אויסגעשרי־ען אַל דבר אסור. די דאָזיגע מעאַרעיע אין געווערען אַ „וויסענשאַפטלעכע" באַזע פאַר אַלע רעאַקציאָנערע אַלעמעגטען אין דײַטשלאַנד, ווו די היסטאָרישע־אַרישע זענען לעבעדיג־ע־ס־אַ־ס־אַ־ס־אַ

פון מיין טאג-בוך

לעצטער ארטיקעל
וועגען קישינעוו

— פון —
ראובן ברייניין.

אין פערלויף פון אזן אונגד, מיין עמער אונגד אין קישינעוו, — אין מיר אלינגען צו אנרגיזמען די יידישע אינטעלינגעץ. — דאקטוירים, ארויאקאטען אנגשוגערען אין מעגשען פון פען — פאר דעם קרן-קימת.

די אונטעלינגעץ אין קישינעוו אין גאליצאל געזונט, אדער צו מינדסט: גאליצאל געשטיטט. די פאסטוש שלעכטען אין מיר אויסגעקומען צו בעלעקרען. דאס דער יידישער בעלעקרונג, האט דער אינטעלינגעץ-פאנד פערהעלטנסמעסיג גע-האט שרפאלו.

די בעזיגען פון אומשקינגען און פאלאן'ן אין קישינעוו, פאר מיין קומען, האבען א סך בייגעטראגט דערצו.

* * *

אויף מארגען נאך מיין אנקומען אין קישינעוו, האבען זיך צו מיר אין האטעל לאנ גייען, פון פרוה-מארגען, די פאר-טעהער — מעגש אין פ-ליען — פון די פערשידענע וואוילטעטיגע דערציהונגס-געשעלשאפטען.

ניט קיקעדיג אויף די שווע-ע צייטען, אויף דער פערצייטלעלטער לאגע און אויף דער אלגעמיינער אונזיכערקייט, געפינען דאך יידישע מענער און נאגען בעזונ-ם יידישע פ-ליען, ווענלע אפעראן אין דער, אום אויצהאלטען מיט אונטער-גנשלעלע כחות די דאזיגע אנשטאלטען. די פארשעהע-, מענער און פרויען, נעמען געקומען, אום אנצוהערען מיך מיין מיין פ-ליר צו בעזוכען די פערשידענע אנטמוטיציעס, מיט דער אבזולט, אויך בעשאנט מאלען די בעסטאראבער אינטעלינגעץ אין ס-יידער אין אנשיקא מיט די נוטען און לעדען פון דער יידי-שער בעלעקערונג אין קישינעוו. ווייל אלע האבען זעגען פרוהער אויף נאט אין נאבדעם אויף די אנשיקאנער בריי-ר. ווען ניט די לעצטע, מיט דער הולף ב'ם ע-שטע, וואלטע די יידישע אונ-מיטוציעס שוין לאנג זיך צוגעטאלט א גרויסע מויל פון דער יידישע-בעלעקערונג אין קישינעוו וואלט בול-שעליך אויסגעשטארבען פון האנגער פון פערשידענע קראנקהייטען.

לוידער אין די לעצטע צייט די הילף, קומט פון די אמעריקאנער יידען, דאנ-ען פיל שוואלץ, פיל קלייד און קומט אויס מיט גרויס מאטעריאל, עס אין אין אויפצוהאלטען די צרקה-אנ-לטען (פרעגט שוין ניט ווי?), אום יישע וואלען ניט פאלען אין די נאטען. דער בעגלייטונג פונ'ם פרעזידיום דער צענטראלער אינזיאציע אין ארבייען, אינגזש. נאטליב און פונ'ם ווערדענט פונ'ם קרן-היסוד און בעסא-ען, יעקב וואסע-מאן, זענען מיר גע-ווען בעזוכלען דעם יידישען שטומאל. דורכגעהערנג די נאטען, האבען די ווענ פארבינגעהער געטאלט אויף מיר אינטערעס, ווי זיי נעהען צו א לויה פון א גאהנטען מענ-ש; — מרוישרונג געוויסער. עפנס ם, צוביילעגע הע-ערע און פער-לטע מאטלאונגקייט. עטוואס אנ-ווען אויך ניט אין אזא שטאר-דרגה — האב אנך געזעהען גאר ארומסטע יידישע געסלער און אין ביילאסטאק, בי מיין לעצ-שטע דורך-רייזע אובער די פילישע

ערינג און יידישען שטומאל האבען ענטפענגען דער חיפס-ראקטאר ד"ר א גינגר און זיבעציג יעדיגער האט נאך בעקומען אמאל פון ר-ישער רעגירונג פערשידענע מי-אן ארדענס. די געשיכטע פונ'ם שטומאל, און די בעסערע, ווי שוועסטער-מעע צייטען, ווען אלע די יידישע אונ-מיטוציעס שוין לאנג זיך צוגעטאלט א גרויסע מויל פון דער יידישע-בעלעקערונג אין קישינעוו וואלט בול-שעליך אויסגעשטארבען פון האנגער פון פערשידענע קראנקהייטען.

לוידער אין די לעצטע צייט די הילף, קומט פון די אמעריקאנער יידען, דאנ-ען פיל שוואלץ, פיל קלייד און קומט אויס מיט גרויס מאטעריאל, עס אין אין מיט גרויס מאטעריאל, ווי אויך אין אין בעזונדערס אין אין אין

דאָס פאַרצעלרייענע פּנים

— פון —
ד״ר א. מוקדוני.

א לאַנגער פאַראַם אויחט זיך שוין אַהערן אויף יודן און דעם וויסטן רומשיגן.

גוט א פלונדער אויפפריין פון פנים־פּעק־ע כאַסן, גוט קען אַנפאַל פון בלוט־דורשטיגער און רוצח׳ישער טשגעת און גוט קען צאָרן פון אַנגלוקלוכן פּעבל רויבס און מאַ־דעווקס די יודישע בעפעלקערונג און רומעניען.

א גזלנ׳ישע באַנדע מאַלט סוסמעס־מוש פאַצ־אַמען.

די שולד פון אַלע פאַגראָמען אויף נאָר אַלט און אַלע מאָל אַרויפגעוואָרפן־גאָרען אויף דער שמוטער פונס־טעלע.

די אַחד׳ע חשבון, די אמת׳ע אַרגאַנ־ואַטאָרען פון פאַגראָמען האָבען זיך שטעגדיג אַרהאַלטען הגמשר די פלוצעס פון דעם פּרעל.

דער שטאַרער פעבעל האָט בסדר גע־שוויגען און הט געלאָזען די שלד פאַ־לען אויף זיין פּאַסטרען מאַנ.

בלוט־דורשטיגע פּאַליטיקער, מענשען פרעסע־ישע אַנטיסעמיטען האָבען דעם פעבעל פאַר זיער פּלומיגען וואָרקצעג געמאַלט.

שטיל, בעהאַלטען האָבען זיי דעם אַנ־פאַל פון דער מעגשליכער גשלשאַפט אַרגאַניזירט און אַנגעוויצט אויף יודן.

אַלען טאָן די שוואַרצע פאַגראָם־אַר־בייט האָבען זיי זיך געשעהמט. אַלען אויפריסען יודישע פעריגס, פ־עלען שלי־בען און יודישע חיזער, אַלען שלאָגען און מאַ־דען יודן און די נאַסען — צו דעם האָבען זיך אַפילו די שוואַרצעסטע תעלדען גוט דערזודרגט.

און רומעניען טוט די שוואַרצע אונטע־לגענע מיט אויהרע אויגענע הענד די גלוטיגע פאַגראָם־אַ־בייט.

עס און דאָס אויגצוגע פאַגראָכען־לאַנד וואו דער פאַגראָם־טעאַ־עטער און דער פאַגראָם־פּ־אַלכטוקער.

סמודענטען, דאָס זעמעל־מעהל פון אַנטיסעמיטען, מאַלען אַלען פאַגראָמען.

און רומעניען בעהאַלט זיך גוט דער בלוט־דורשטיגער אַנטיסעמיט הונגמער די פלוצעס פון דעם פּרעל.

דער שטאַרער פעבעל האָט בסדר גע־שוויגען און הט געלאָזען די שלד פאַ־לען אויף זיין פּאַסטרען מאַנ.

בלוט־דורשטיגע פּאַליטיקער, מענשען פרעסע־ישע אַנטיסעמיטען האָבען דעם פעבעל פאַר זיי

פאַקטן און הידראָפאָביא

(מעדיצינישע נאָטיצן)

פון ד"ר י. טענענבוים.

אונזער קערפּער האָט פאַרשידענע פונקציעס אויסצופירן. עס איז אַ געוואַלדיג-קאָמפּליצירטער מעכאַניזם. קיין איין אבר רוהט נים. קיין איין שיטעלע פון דער גרויסער מאַשין בלייבט נישט אונגעגעסן. קיין איין ספּרושונג, קיין איין דערעלע בלייבט נישט שטיל. אין גרויסן אַראָצעס, וואָס הייסט לעבן, אַ-פּנים, געוואַנג, אויסטויש און פאַרענערגעטיק זעהן אַן כפּדר אין אונזער קערפּער. דאָס האַרץ קלאַפּט און אַ גלעטלען רוטם, ווי אַ זייגער. דער מאָגן קאָכט, די אויגען קוקען און די פיס געהן. דאָס לונג זויגט, אונ, אָבער אונטער דער מאַסקע פון די פאַקטיעס, וועלכע מיר זעהן, פיהלען און בעוואוסטזיין, געהט אַן אַנ'אַ-בנים, וועלכע איז אַזוי ווילטונג, אַרעד נאָך ווילטונגער פון דעם האַרץ-קלאַפּ. אַרעד דעם רוף, אַהן וועלען עס הערט אויף דאָס לעבען. דאָס איז די לעבעס-פאַרשווינדונג פון דער אָרגאַנישער עקוויוואַלענט. אין בעת די האַנד שרייבט און דער מח דענקט, עקסאָט דער קערפּער יערע מינוט דעם לעבענס-קאַמף, אויפבויאוסט, אויפבויט, אויפבויט און אויפבאַרמהערציג — אַ קאַמף, וואָס עקסיסטירט — מי לחיים ומי למות.

מיר לעבען און אַ וועלט פול מיט פיזיקאַ-אַ-נאַנזמען. מיר זעען אַרומגערינגלט מיט די אינזיכטבאַרע פּ-ענד אין שונאים. אַנטקעגן די שונאים עקסטען מיר און עס איז נים קיין צופאַל, וואָס זינט דער עטוויקלונג פון דער בעסטער מעריאַלאַציע, די לשהרע פון דעם לעבען פון די מיק-אַ-אָרגאַנזמען, האָט די מעדיצין אַזוי געוואַרינ פאַרשעדענע-פּנים. מיר קענען די שונאים, מיר לערנען זייער טאַקטיק און מיר בעקאָמען זיי מיט זיערע אייגענע מיטלען. אָבער דאָס לעבען האָט לוט פאַראַזאַקסען, און אַ פאַראַזאַקס איז עס, וואָס גראַד די פאַקטאָרן, פון וועלכע מיר קענען נים דעם הענט, נראַד די קראַנקהייט האָט איז געלעגנ-נים, ווי אַזוי צו לעבען פיטער מיט פיטער — הייסט די קראַנקהייט מיט דער זעלבער קראַנקהייט, אַ פלאַ גדיל — אַט ווי אַזוי עס איז געשעהן דער נס!

די פאַקטן זענען אַנ'אַלטע קראַנקהייטס. זי שטאַמען פון אַזיען און פון צענטראַל-אַפריקאַ, וואו זי בישטעהט נאָך הייטיגע נישקשה'דינ. אין דער צייט פון די „קרעזיגען" האָט די פאַקטן-קראַנקהייט אַ זיל פון גאַנצע אַרמעען, אָבער שוין פרוהער און שפּעטער האָבען די פאַקטן בעלאַנגט צו דער נרעסטער פלאַג פון דער מעדיצין. אויה קאָנט נאָר הייטיגע זעהן מעגשען מיט פאַקטן-פּנים'ער, אַלס ערות, אַז אַמאָל איז די פאַקטן-קראַנקהייט געווען אַנ'עלטע אַלקעס-ל-אַנקהייט. פאַמת, איז די פאַקטן-קראַנקהייט געווען אַ מין סוגרע-קראַנקהייט, ווי מאַזלען. לחבריל, פון וועלכער מיר קאָנען אויך נים דעם מחבל מחמת ער בעלאַנגט צו דערזעלבער חם-ה — ער איז אַזאַ פּיצעלע, אַז מען קאָן אויהם נים זעהען דירעכט מיקראָסקאָפּ. און ווי אַזוי האָט מען די מאָלה פאַר-וואַנדעלט און אַ זעלבער קראַנקהייט? זיר די פרוי — זאָגט אַ פראַנצויזישע אַלקאָהולמשל. דער ע-שטער צוויוליזירטער מעד מעגען, וואָס האָט אַריפּערגעקומען אַלס ירעות וועגען פאַקטן-אינפלוס אין געוועזענע אַנ'ענגלישע לענדער, וואָס איז צוריקגעקומען פון פּ-ענ'ס אַרישעס, וואו זי האָט געשטאַנען אין די אַנגעפּוירענע בעלעלקערונג שטעלט אַרען מיט אַ גאַרעל אַ פּוסעל פון ים פאַקטן-אינמער אין פּ-הוט אַזוי די ק-אַנקהייט. אָבער אויה בעריכט האָט נים געהאַט קיין פראַקטישע בעדייטונג. אַנ'אַדער פרוי, נים קיין געזעלשע, אָבער רוקא אַ געוועהנלעכע פּויערטע, האָט געהאַט מעהר גלוק. זי האָט זיך קערנט רעמאַלט בײַ אַ דאָקטאָר, וואו עס איז געווען אַ לעהרלינג מיט'ן נאָמען זשעגע-. עס האָט גראָד דעמאָלט אויסגעפּרוּבירט אַ גרויסע פאַקטן-מגפה און דעם דאָס-מאַר'ס אַ-יומער משרת האָט זיך בעלאַנט אויף דער פאָלער אַרבעט. די פּיאָרמע, מיט אַ לאַנגע- צאָנג, האָט מן הסתם געהאָלטען און אין מאָלען רפילות און אין אין רעדען — אָבער צווישען די אַנדערע פאַקטן רוהר האָט אַ גזר דאָקטאָר-ס יהנער משרת אויף אינמאָל דערהייס שפּיס, וואָס האָט געלונגען, אין אַ וואָק פון די געמעס: די פּויערטע האָט זיך בערוהיגט, אַז זי האָט גאַרנים קיין מיר-אַ פאַר פאַקטן, מחמת זי האָט געהאַט אַ פאַקטן-פּלוסמער אויף דער האַנד, וועלכן זי האָט בעקומען פון אַ אַראַקטער קוה, וועלכע זי האָט געמאָלען. אַט אין אַזאַ אַ צעט גאַך דעם

פאַקטן און הידראָפאָביא

(מעדיצינישע נאָטיצן)

פון ד"ר י. טענענבוים.

אונזער קערפּער האָט פאַרשידענע פונקציעס אויסצופירען. עס איז אַ געוואַלדיג-קאָמפּליצירטער מעכאַניזם. קיין איין אבר רוהט נים. קיין איין שיטעלע פון דער גרויסער מאַשין בלייבט נישט אונגעגעסן. קיין איין ספּרושונג, קיין איין דערעלע בלייבט נישט שטיל. אין גרויסן אַראָצעס, וואָס הייסט לעבען. אַ-פּנים, געוואַנג, אויסטויש און פאַרענערגעטיק זעהן אַן כפּדר אין אונזער קערפּער. דאָס האַרץ קלאַפּט און אַ גלעטלען רוטם, ווי אַ זייגער. דער מאָגן קאָכט, די אויגען קוקען און די פיס געהן. דאָס לונג זויגט, אונ, אָבער אונטער דער מאַסקע פון די פאַקטיעס, וועלכע מיר זעהן, פיהלען און בעוואוסטזיין, געהט אַן אַנ'אַ-בנים, וועלכע איז אַזוי ווילטונג, אַרעד נאָך ווילטונגער פון דעם האַרץ-קלאַפּ. אַרעד דעם רוף, אַהן וועלען עס הערט אויף דאָס לעבען. דאָס איז די לעבעס-פאַרשווינדונג פון דער קערפּערלעכער עקוויוואַלענט. אין בעת די האַנד שרייבט און דער מח דענקט, עקסאָט דער קערפּער יערע מינוט דעם לעבענס-קאַמף, אויפבויאוסט, אויפבויט, אויפבויט און אויפבאַרמהערציג — אַ קאַמף, וואָס עקסיסטירט — מי לחיים ומי למות.

מיר לעבען און אַ וועלט פול מיט פיזיקאַ-אַ-נאַנזמען. מיר זעען אַרומגערינגלט מיט די אינזיכטבאַרע פּ-ענד אין שונאים. אַנטקעגן די שונאים עקסטען מיר און עס איז נים קיין צופאַל, וואָס זינט דער עטוויקלונג פון דער בעסטער מעריאַלאַציע, די לשהרע פון דעם לעבען פון די מיק-אַ-אָרגאַנזמען, האָט די מעדיצין אַזוי געוואַרינ פאַרשעדענע-פּנים. מיר קענען די שונאים, מיר לערנען זייער טאַקטיק און מיר בעקאָמען זי מיט זיערע אייגענע מיטלען. אָבער דאָס לעבען האָט לוט פאַראַזאַקסען, און אַ פאַראַזאַקס איז עס, וואָס גראָד די פאַקטאָר-קראַנקהייט, פון וועלכע מיר קענען נים דעם הענט, גראָד די קראַנקהייט האָט איז געלעגנ-נים, ווי אַזוי צו לעבען פיטער מיט פיטער — הייסט די קראַנקהייט מיט דער זעלבער קראַנקהייט, אַ פלאַ גדיל — אַט ווי אַזוי עס איז געשעהן דער נס!

די פאַקטן זענען אַנ'אַלטע קראַנקהייטס. זי שטאַמען פון אַזיען און פון צענטראַל-אַפריקאַ, וואו זי בישטעהט נאָך הייטיגע'דינ. און דער צייט פון די „קרעזיגען" האָט די פאַקטן-קראַנקהייט אַ זיל פון גאַנצע אַרמעען, אָבער שוין פרוהער און שפּעטער האָבען די פאַקטן בעלאַנגט צו דער נרעסטער פלאַג פון דער מעדיצין. אויה קאָנט נאָר הייטיגע זעהן מעגשען מיט פאַקטן-פּנים'ער, אַלס ערות, אַז אַמאָל איז די פאַקטן-קראַנקהייט געווען אַנ'עלטע אַלקעס-ל-אַנקהייט. פאַמת, איז די פאַקטן-קראַנקהייט געווען אַ מין סוגרע-קראַנקהייט, ווי מאַזלען. לחבריל, פון וועלכער מיר קאָנען אויך נים דעם מחבל מחמת ער בעלאַנגט צו דערזעלבער חם-ה — ער איז אַזאַ פּיצעלע, אַז מען קאָן אויהם נים זעהען דירעכט מיקראָסקאָפּ. און ווי אַזוי האָט מען די מאָלה פאַר-וואַנדעלט און אַ זעלבער קראַנקהייט?

זיר די פרוי — זאָגט אַ פראַנצויזישע אַלקאָהולמשל. דער ע-שטער צוויוליזירטער מעד מעגען, וואָס האָט אַריפּערגעקומען אַלס ירעות וועגען פאַקטן-אינפלוס אין געוועזענע אַנ'ענגלישע לענדער, וואָס איז צוריקגעקומען פון דער אַרישעס, וואו זי האָט געשטאַנען אין די אַנגעפּוירענע בעלעלקערונג שטעלט אַרען מיט אַ גאַרעל אַ פּוסעל פון ים פאַקטן-אינמער אין פּ-הוט אַזוי די ק-אַנקהייט. אָבער אויה בעריכט האָט נים געהאַט קיין פראַקטישע בעדייטונג. אַנ'אַדער פרוי, נים קיין געזעלשע, אָבער רוקא אַ געוועהנלעכע פּויערטע, האָט געהאַט מעהר גלוק. זי האָט זיך קערנט רעמאַלט בײַ אַ דאָקטאָר, וואו עס איז געווען אַ לעהרלינג מיט'ן נאָמען זשעגע-. עס האָט גראָד דעמאָלט אויסגעפּרוּבירט אַ גרויסע פאַקטן-מגפה און דעם דאָס-מאַר'ס אַ-יומער משרת האָט זיך בעלאַנט אויף דער פאָלער אַרבעט. די פּיאָרמע, מיט אַ לאַנגע- צאָנג, האָט מן הסתם געהאַלטען און אין מאָלען רפילות און אין רעדען — אָבער צווישען די אַנדערע פאַקטן רוהר האָט אַ גזר דאָקטאָר-ס יהנער משרת אויף אינמאָל דערהייס שפּיס, וואָס האָט געלונגען, אין אַ וואָק פון די געמעס: די פּויערטע האָט זיך בערוהיגט, אַז זי האָט גאַרנים קיין מיר-אַ פאַר פאַקטן, מחמת זי האָט געהאַט אַ פאַקטן-פּלוסמער אויף דער האַנד, וועלכן זי האָט בעקומען פון אַ אַראַקטער קוה, וועלכע זי האָט געמאָלען. אַט אין אַזאַ אַ צעט גאַך דעם

דעם „חוזק'ס" ווערטער-בוך

קורץ-ערטער — פלעצער ווי מעדיליך זוכען מענער, און ווייבלעך — גליבטע...

חות — די איינציגע פרוי אויף דער וועלט, וועלכע האָט נישט געזוכט קיין „פאַוואָרזעניע"...

אחדות — דער שענדליכסטער בלבול וואָס אַנטיסעמיטען האָבען אויסגעטראַכט אויף יודען...

דיגסט-מעדעל — אַ יונג, ליבליך בעשעפעניש, וואָס דאָס וויב האַלט זי אין דער צוים, און דער מאַן — אויף דער קניה...

גרוש — אַ מאַן וואָס איז בעצייטען געקומען צום שכל...

אַלמן — אַ זינדיגער וואָס איז איהם געלונגען אָפּצוקומען פאַר זיינע זינד אויף דער וועלט...

ליגען — די שטאַרקסטע זעל פון אונזער ציוויליזאַציע...

ליבע — אַ קירצע רעזעך דורכ'ן גן עדן אין גהינום אַריין...

גט — דער סוף פון אַ טראַגעדיע וואָס ענד געט זיך גליקליך...

הייראַט — דער טרויעריגער סוף פון אַ הערליכען אָנפאַנג...

צנועה — אַ מעדעל וואָס האָט נעביך נישט געהאַט די „אָקאַזיע" צו זינדיגען...

בעזדיעטניק — אַ מענש, וואָס קען קיין לעבען נישט מאַכען...

איך ליב דיך — אַ דיפּלאָמאַטישע נאָטע פאַר אַ צוקונפטיגע מלחמה...

עיבור יאָהרען — די יאָהרען וואָס אַ מעדעל פאַרלייקענט...

גוטער גאַסט — יעדער גאַסט וואָס זיצט בײַ זיך אינדערהיים...

אַ ששאַם-גאַסט.

זאַשוויאַדטשעניעס אויף סכראַמנע דעקאַלטען.

ווי דער „חוזק" דערוואוסט זיך, וועט אין ראַבינאַט פאַרגענומען אַ קאַסף געגען די דעקאַלטען וואָס האָבען זיך לעצטענס גענומען שטאַרק פאַרשפּרייטען.

דער ראַבינאַט האָט בדעה אַרויסצוגעבען הכשרים אויף „בעגראָבניצטע" דעקאַלטען פאַר די יודענעס פון אַנשי שלומו: מיר געבען דאָ אַ מוסטער פון אַזאַ „זאַשוויאַדטשעניע":

שוויאַדעצטוויא

גיניעישים זעזוואַלאַמי קאַביטשע זעלדושע פאַמאַדע נאַשיטש דעקאַלט זיאַגוקיעם זשעבי ניע דראַזשניטש זלעגע אַגיעלאַ (עס זעל נישט רייצען דעם יצר הרע).

א כל-ביגיק.

גראַף קאַלי אויפ'ן מאַסקען-באַל.

דער גרעסטער דיכטער פון אַלע גראַפען, און דער גרעסטער גראַף פון אַלע דיכטער גראַף קאַלי, וואָס זיין נאָמען שמ'ט אין גאַנץ אַיראָפּאַ פון איסלאַנד, קאָלאָראַוואַ ביז קאָנסטאַנטין אויך אין לאָדז פון לעוואַ-קעלמאַ ביז דער בערעזע יאָסעלעוויטש, דער גענעראַל פעלדמאַרשאַל פון „חוזק", גרייט זיך צו בעעהרען דעם פאַסקען-באַל מיט זיין גרעפּליכער האָהייט.

אַזוי אַצער ווי אַלע מקורבים, די לייבמענשען, און די הויף-דאַמען פונם גראַף וויסען, איז דער גראַף בעבע אַ גרויסער מוזיק, אַ מיינשמעקער, ער האָט תמיד ליב עפּיס נייעס, „ראַזטשאַראַוואַניע" פּיקאַנטע, אַלטעגליכע פּראָזאַאישע זאַכען ווערען איהם צוגעגעסען... האָט זיך אונזער גראַף נאָך אַ קורצען ישוב-הדעת מיט זיינע קאַמעראַדען און פּשיאַטשעלעס מישב געווען צו ערשיינען אויפ'ן פאַסקען-באַל פון די זשורנאַל-סטען און ליטעראַטען וועלכער קומט פאַר דעם 29 יאַנואַר „סאַלאַ"... אַהן דער גרעסטן. דאָס הייסט די גרעפּן וועט זיך באַוויזען אין ווינטער שלאָס, דער גראַף האָט תיכף אָנגעהויבען מאַכען הכנות דערצו, ער איז אויפגעשטאַנען אַלטוואַרג אויף דער יושער גאַס און געגומען אַ שוואַרצען פּראַך „נאַ פּראַקאַט" מיט שוואַרצע לאַקיערקעס, און דערצו אַ רייגעם ווייסען מאַפּירעגעם קראַגען מיט אַ ווייס באַלאַוועך שניפּסעל, ווי ס'פּאַסט פאַר אַ גראַף.

ווי דער גראַף גיט אונז איבער, האָט ער אָפּגעלעגט זיין ווינטער-יאַגד, און גרייט זיך צו דער פּאַטשער קאַוואַלערפּקע נאָכט פון 29 יאַנואַר.

דער גראַף רעדט ווענען דער נאָכט פון 29 יאַנואַר קאָכט אין איהם אויף זיין דיכטעריש, פּאָעטיש און קאַליגראַפיש בלוט.

דער גראַף וועט אויפ'ן באַל זיך פיהלען גאַר הייטיש, ער וועט מאַכען אַ לעבען, ס'וועט פאַר איהם גאָר נישט זיין צו טייער, און כדי נישט צו האָבען קיין עסק מיט דער גאַרדעראָבע, קומט דער גראַף אויפ'ן באַל — „דאָ פיגורי צוליב רייז „טאָכנישע סבות" נעמט דער גראַף מיט זיך מיט אַנ'אַיגענעם בופעט, און די שאַשען וועט ער האָבען פון כל טוב. פון באַניקערען ביז ירושלים-נים, און מיט „סיגאַלקאַ" וועט ער זיך גיסען ווי מיט וואַסער...

אַזאַ די מאַפּקעס וואָס וועלען איהם אונטריגירען נעמט ער מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פּערענאַדעס, סאָנעטען, עפּיגראַמען, און אַנדערע — באַמבאַניגיר-קעס.

נאָר ווי זאָגט איהר: דער גראַף טראַכט און די גרעפּן לאַכט, אויך די גרעפּן פערלאָזט דעם 29 דעם ווינטער, פאַלאַץ, און אין דער בעגלייטונג פון איהר „סוויטע" פּרינצעסין (אַנ'ערך פון אַ האַלב טוץ אין עין הרע) וועט זי ערשיינען אין איהר אייגענאַרטיגען גרעפּליכען פּראַכט.

אַרימער גראַף, איין נאָכט איז דיך נעביך נישט אויפגעלעגט אויסצוגיסען דיינע פּאָעטישע נעפּיהלען!..

האָנינ-פּאָגעל נאַש-בראַט

די כישוף-נאַכט

אין „אימפּעריאַל".

פון גראַף קאַלי

אַרעש, אַ געטומעל, עס מאַכט אין די גאַסען,
עס איילען די מענשען, עס לויפען די מאַסען
צו קויפען זיך ניכער, אַך, ניכער בילעטען
צום גלענצענדען באַל פון די שרייבער, פּאָעטן.

עס נאַרען די מענער, און וואַרטען און האָפען.
די מיידלאַך—זיי קאָנען בעצייטענס נישט שלאָפען.
מען ברענגט טויזעלטען פון קראָקע און דאַנציג,
די צייט איז דאָך קירץ, ס'איז שוין באַלד „29".

ס'וועט זיין אַ סענסאַציע פון אַלע סענסאַציעס.
די מיידלאַך—זיי וועלען דאָרט אויסזעהן ווי גראַציעס
און פּלירטעווען קענען מיט אַלערליי נאַציעס
און סריגען אַ חתן דורך פיל קאָמבינאַציעס.

עס מאָלט שוין אַ סינסטלער ספּעציעל דעקאָראַציעס,
דער קינסטלער פאַרנעמט איצט פון רעמבראַנד
דעם פּלאַץ.

זיין כשר'ער נאָמען איז מאַנעלע קאַץ.

II

ס'וועט זיין אַ נאַכט, אַ ליל שימורים,
אַ נוס, אַ ליבליך, זיס און וואַרעם
און יעדער מאַנסביל וועט זיך פיהלען,
ווי קעמאַל פּאַשאַ אין זיין האַרעם.

מען וועט פערגעסען פיין און זאָרגען,
פערזינקען אין אַ כשוף-טשאַד.
און יעדען איינעם וועט זיך דוכטען,
אַז ער איז קאַליף פון באַגדאַד.

און אויך אַפילו לאָדזער פּוחרים
זיי וועלען נוט זיך אַמוזירען,
ס'וועט זיין פאַר זיי אַ שעת הכושר
עס וועט קיין פרוי נישט פּראָטעסטירען.

טשיקאַווע מעשה'לעך.

I

דער רבי מיט זיין בעל-עגלה.

אַ רב איז אַ מאָל געפאָהרען מיט אַ בעל-עגלה אויף אַ ברית-מילה אין אַ דאָרף אַרען. אויפ'ן וועג האָבען זיי אָפּגעשטיגען אין אַ קרעטשמע, כדי זיך צו שטעלען דאַוונען. דער בעל-עגלה האָט אָבער ניכער אָנגעדאַוועט פונ'ם רב. נאָכדעם ווי דער רב איז פערטיג געוועזען מיט'ן דאַוונען, פרעגט ער דעם בעל-עגלה:

— ווי קומט דאָס יאַנטשע, דו זאָלסט האָבען ניכער אָבגעדאַוועט פון מירז איך קען נאָך דאָך לכל הפחות „עברי" אַזוי גוט ווי דו און בין קוים איצט ערשט פערטיג געוועזען.

— ווי לאַנג האָט איהר געלערנט „עברי"? — האָט אַ פרעג געטון דער בעל-עגלה.

— בײַ דרײַ יאָהר האָב איך אָנגעהויבען צו געהן אין חדר, בײַ פיר יאָהר האָב איך אָנגעהויבען חומש און בײַ זעקס יאָהר — גמרא.

נאָר קיין חידוש נישט רבי, וואָס איהר קענט נישט דאַוונען, ווען איהר וואָלט געלערנט „עברי" ביז זעכצעהן יאָהר ווי איך, וואָלט איהר אויך געקענט שנעל דאַוונען.

II

דער גביר און דער דיין.

דער בעקאַנטער היגער נייער גביר ראובן ב. איז צו אַ חיגען דיין אַ תלמיד חכם אויף אַ בעזוך. דער דיין האָט געוואָלט איהם אָבגעבען כבוד און האָט איהם געזאָגט:

— ישר כח, וואָס דו האָסט דיך בעזיהט און אַהערגעקומען צו מיר.

— ס'מאַכט נישט אויס — ענטפערט דער אַמביטנער גביר: — כ'האָב געדאַרפט בעזוכען מיין פרײַנד, וואָס וואוינט אין דעם קאַנט, בין איך צופעליג אַריינגעקומען שוין צו אייך...

אַז דער גביר איז אויפגעשטאַנען אויעקצוגעהן, האָט זיך דער דיין אויפגעשעלט כדי איהר צו בעגלייטען. זאָגט איהם דער גביר:

— רבי, צי וואָס בעטיהט איהר אייך?

— ס'מאַכט נישט אויס — ענטפערט איהם דער דיין: — איך דאַרף איצט גראָד געהן נעיות, וועל איך אייך אין אינדזאָגס אויך בעגלייטען...

אַ קאַנאַריקעל

פּלירט, ליבע און אַנדערע אומגליקען.

אונטערגעהאָרכט אין דער „טעאַטראַלקאַ".

— איך האָב געהאַט אַ געליעבטען, נאָר כ'האָב איהם פאַרלוירען.

— ווי אַזוי?

— כ'האָב מיט איהם חתונה געהאַט.

* * *

— וואָס מאַכען זי? וואָס מאַכט איהנס מאַן?

— הער דאָקטאָר, איך בין נאָכנישט פערהייראַט!

— אַך אַזוי, אייער מאַן איז נאָך אַ בחור?

* * *

— כ'זאָגען מאַך פאַלאָזאָס האָנאַרעס, אַז מיך האָט נאָך קיינמאָל קיין מענש-שיינע נישט געקושט.

— באַמת?

— אויף מיין וואָרט, תמיד האָט עפּיצער געשטערט.

אַ מאָל און היינט:

אַ מאָל:

אַ געלונגענער ווייץ, קומט אַ מאָל צו גוט.

היינט:

דער איסור פון בשר חזיר, קומט די שוחטים צו גוט.

אַ מאָל:

מעהר שוחטים ווי היהנער.

היינט.

מעהר טרפה'נע געגנ, ווי כשר'ע שוחטים.

אַ מאָל:

אַז מ'קען נישט אַריבער, מוז מען אַרומגעהן.

היינט:

אַז מ'קען נישט אַריבער, וואַרפט מען זיך אַרומגעהן (פון פּירשען שטאָק).

סאַקראַטעס.

אַזוי זאָגט סאַקראַטעס.

אויף אַ יונגע מענששאַפט וויל מיר לעבען מיט דער מאַן שטאַרק אַכטונג געבען. האָט זי אַ מאַן אַ פּאַנטאָפעל אַנ'אַלטען מוז ער אַ דעדאָקטיוו צו איהר האַלטען.

צו אַנ'אַלטע וויב אַנ'אַרוירה אַנ'אַרימע מעדעל מיט אַ מאַטע צ'רה אויב צו אַ קבצנס אַ דירה ברויך מען נישט קיין שטאַרקע שמירה.

אַ מאָל און היינט:

אַ מאָל:

אַ געלונגענער ווייץ, קומט אַ מאָל צו גוט.

היינט:

דער איסור פון בשר חזיר, קומט די שוחטים צו גוט.

אַ מאָל:

מעהר שוחטים ווי היהנער.

היינט.

מעהר טרפה'נע געגנ, ווי כשר'ע שוחטים.

אַ מאָל:

אַז מ'קען נישט אַריבער, מוז מען אַרומגעהן.

היינט:

אַז מ'קען נישט אַריבער, וואַרפט מען זיך אַרומגעהן (פון פּירשען שטאָק).

סאַקראַטעס.

אַזוי זאָגט סאַקראַטעס.

אויף אַ יונגע מענששאַפט וויל מיר לעבען מיט דער מאַן שטאַרק אַכטונג געבען. האָט זי אַ מאַן אַ פּאַנטאָפעל אַנ'אַלטען מוז ער אַ דעדאָקטיוו צו איהר האַלטען.

דאָס אַלץ קען גאָר גוט שמעקען ווען דערבײַ איז דאָ נדן צו דעקען, האַרום אַ חוץ די שיינע צורה מיינט דער חתן די אונטערשטע שורה.

סאַקראַטעס.

דעם „חוזק'ס" ווערטער-בוך

קורץ-ערטער — פלעצער ווי מעדיליך זוכען מענער, און ווייבלעך — גליבטע...

חות — די איינציגע פרוי אויף דער וועלט, וועלכע האָט נישט געזוכט קיין „פאַוואָרזעניע"...

אחדות — דער שענדליכסטער בלבול וואָס אַנטיסעמיטען האָבען אויסגעטראַכט אויף יודען...

דיגסט-מעדעל — אַ יונג, ליבליך בעשעפעניש, וואָס דאָס וויב האַלט זי אין דער צוים, און דער מאַן — אויף דער קניה...

גרוש — אַ מאַן וואָס איז בעצייטען געקומען צום שכל...

אַלמן — אַ זינדיגער וואָס איז איהם געלונגען אָפּצוקומען פאַר זיינע זינד אויף דער וועלט...

ליגען — די שטאַרקסטע זעל פון אונזער ציוויליזאַציע...

ליבע — אַ קירצע רעזעך דורכ'ן גן עדן אין גהינום אַריין...

גט — דער סוף פון אַ טראַגעדיע וואָס ענד געט זיך גליקליך...

הייראַט — דער טרויעריגער סוף פון אַ הערליכען אָנפאַנג...

צנועה — אַ מעדעל וואָס האָט נעביך נישט געהאַט די „אָקאַזיע" צו זינדיגען...

בעזדיעטניק — אַ מענש, וואָס קען קיין לעבען נישט מאַכען...

איך ליב דיך — אַ דיפּלאָמאַטישע נאָטע פאַר אַ צוקונפטיגע מלחמה...

עיבור יאָהרען — די יאָהרען וואָס אַ מעדעל פאַרלייקענט...

גוטער גאַסט — יעדער גאַסט וואָס זיצט בײַ זיך אינדערהיים...

אַ ששאַם-גאַסט.

גראַף קאַלי אויפ'ן מאַסקען-באַל.

דער גרעסטער דיכטער פון אַלע גראַפען, און דער גרעסטער גראַף פון אַלע דיכטער גראַף קאַלי, וואָס זיין נאָמען שמ'ט אין גאַנץ אַיראָפּאַ פון איסלאַנד, קאָלאָראַוואַ ביז קאָנסטאַנטין אויך אין לאָדז פון לעוואַ-קעלמאַ ביז דער בערעזע יאָסעלעוויטש, דער גענעראַל פעלדמאַרשאַל פון „חוזק", גרייט זיך צו בעעהרען דעם פאַסקען-באַל מיט זיין גרעפּליכער האָהייט.

אַזוי אַצער ווי אַלע מקורבים, די לייבמענשען, און די הויף-דאַמען פונם גראַף וויסען, איז דער גראַף בעבע אַ גרויסער מוזיק, אַ מיינשמעקער, ער האָט תמיד ליב עפּיס נייעס, „ראַזטשאַראַוואַניע" פּיקאַנטע, אַלטעגליכע פּראָזאַאישע זאַכען ווערען איהם צוגעגעסען... האָט זיך אונזער גראַף נאָך אַ קורצען ישוב-הדעת מיט זיינע קאַמעראַדען און פּשיאַטשעלעס מישב געווען צו ערשיינען אויפ'ן פאַסקען-באַל פון די זשורנאַל-סטען און ליטעראַטען וועלכער קומט פאַר דעם 29 יאַנואַר „סאַלאַ"... אַהן דער גרעסטן. דאָס הייסט די גרעפּן וועט זיך באַוויזען אין ווינטער שלאָס, דער גראַף האָט תיכף אָנגעהויבען מאַכען הכנות דערצו, ער איז אויפגעשטאַנען אַלטוואַרג אויף דער יושער גאַס און געגומען אַ שוואַרצען פּראַך „נאַ פּראַקאַט" מיט שוואַרצע לאַקיערקעס, און דערצו אַ ריינעם ווייסען מאַפּירעגעם קראַגען מיט אַ ווייס באַלאַוועך שניפּסעל, ווי ס'פּאַסט פאַר אַ גראַף.

ווי דער גראַף גיט אונז איבער, האָט ער אָפּגעלעגט זיין ווינטער-יאַגד, און גרייט זיך צו דער פּאַטשער קאַוואַלערפּקע נאָכט פון 29 יאַנואַר.

דער גראַף רעדט ווענען דער נאָכט פון 29 יאַנואַר קאָכט אין איהם אויף זיין דיכטעריש, פּאָעטיש און קאַליגראַפיש בלוט.

דער גראַף וועט אויפ'ן באַל זיך פיהלען גאַר הייטיש, ער וועט מאַכען אַ לעבען, ס'וועט פאַר איהם גאָר נישט צו טייער, און כדי נישט צו האָבען קיין עסק מיט דער גאַרדעראָבע, קומט דער גראַף אויפ'ן באַל — „דאָ פיגורי צוליב רייז „טאָכנישע סבות" נעמט דער גראַף מיט זיך מיט אַנ'אַיגענעם בופעט, און די שאַשען וועט ער האָבען פון כל טוב. פון באַניקערען ביז ירושלים-נים, און מיט „סיגאַלקאַ" וועט ער זיך גיסען ווי מיט וואַסער...

אַזאַ די מאַפּקעס וואָס וועלען איהם אונטריגירען נעמט ער מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פּערענאַדעס, סאָנעטען, עפּיגראַמען, און אַנדערע — באַמבאַניגיר-קעס.

נאָר ווי זאָגט איהר: דער גראַף טראַכט און די גרעפּן לאַכט, אויך די גרעפּן פערלאָזט דעם 29 דעם ווינטער, פאַלאַץ, און אין דער בעגלייטונג פון איהר „סוויטע" פּרינצעסין (אַנ'ערך פון אַ האַלב טוץ אין עין הרע) וועט זי ערשיינען אין איהר אייגענאַרטיגען גרעפּליכען פּראַכט.

אַרימער גראַף, איין נאָכט איז דיך נעביך נישט אויפגעלעגט אויסצוגיסען דיינע פּאָעטישע נעפּיהלען!..

האָנינ-פּאָגעל נאַש-בראַט

די זיבען געבאַט

פון אַ מאָדערנע פאַניענקע.

אַז אַ מעדעל וויל נעמען שיין
האָט זי זיבען זאַכען,
מיט וועלכע זי קען גאָר אַלטן
שיין און יונג זיך מאַכען:

זעדענע שטרומפּ, מאַניקור, דעקאָלט
אַ קורץ קלעדעל, אַלע גאַרסען געשווירען
פודער, פאַרב דאָס פּנים נעמאָהלט
דאָס אַלץ פערוינגערט די יאָהרען.

דאָס אַלץ קען גאָר גוט שמעקען
ווען דערבײַ איז דאָ נדן צו דעקען,
האַרום אַ חוץ די שיינע צורה
מיינט דער חתן די אונטערשטע שורה.

סאַקראַטעס.

אין האַלצענעם שטיבעל.

ערשטער בחור: דו הערסט יעטעל, דער הייליגער גלות איז נאָך ערגער ווי דער גלות מצרים.

צווייטער בחור: פון וואַנען דרינגסט דו דאָס?

ערשטער בחור: דאָרט איז געהאַנען „כל הגוף היולר תורה תשליכהו — וכל הבת תחיון", און הייליג לאָזט מען אויסגעטרעטן אויך נישט נעמאָר: אַזוי ווי אַ חסידישע טאָכטער בעהיטזט זיך נאָר, ווען מען זיך צו איהר צו שקצים...

יוזעק.

איין טייוועל.

— וואָס איז דער חילוק פון אַ דעקאָלט ביז אַ באַנקראָט?

— בײַ אַ דעקאָלט מוז מען אויסשנידען און בײַ אַ באַנקראָט מוז מען זיך—זעצען.

— מיט וואָס זעגען זיי בײַדע גלייך?

— פון בײַדע מוז מען אַרויס גאַקעס.

לאדזער כראניק.

זיך פער׳סמט מיט פלייש.

(—) די פרוי פון פאלוציאנט קראוט, האט זיך פער׳סמט מיט פלייש. די פאטאמאזיע האט אויהר ערמוולט חולה.

צוזאמענשטויס צווישען צוויי דראזשקעס.

(—) געקטען האבען זיך אויף מיט־וריקאוער גאס צוזאמענגעשטויסען צוויי דראזשקעס. דער דראזשקאזש בנציון פרידלאנד איז דערבי ארונגעפאלען פון געזעס און פערוואונדעט געוואָרען.

א פרעדיגט וועגען אחד־העם אין סינאגאגע.

מארגען, שבת, האלב 11 בשעה וועט פון דער סינאגאגע אויף אלע מאשפשים שטו דער פרעדיגער שענאמאר ר״ר מ. גרוייף האלטען א פ־ערונט וועגען אחד־העם שטארבעגעם יודישען דענקער אחד־העם.

אין שטעטישען בודזשעט פאר׳ן יאהר יאהר 1927/28

איז דא א דעפיציט פון 2 מיליאן זל.

מאניפעסט וויל פערנרעסערן די שטייערן, כדי צו דעקען דעם בודזשעט.

(ד) אויפגעלעגט אויף טישלעך אין ווארשא א ווארט פון דער פינאנז־פארשעם־קאמיסיע, אויף וועלכער עס אין אריינגעריכט געוואָרען דער בודזשעט פאר׳ן יאהר 1927/28. א גרויסע רוסקיסע האט אויסגערעכנט דער דעפיצוט פון 2 מיליאן, וואס אין פארהאן אין בודזשעט. אויפגרונדעס וועלכע דער בודזשעט האט דע פערזונעס אויבער דער פרעגע אין אנבעטרעף אין דער אמאונט פון 1.650.000 זל.

אין אראנגעמען א הערלעכע אנזאמלונג פון דער פינאנז־פארשעם־קאמיסיע, אויף וועלכער עס אין אריינגעגעבען דער בודזשעט פאר׳ן יאהר 1927/28. א גרויסע רוסקיסע האט אויסגערעכנט דער דעפיצוט פון 2 מיליאן, וואס אין פארהאן אין בודזשעט. אויפגרונדעס וועלכע דער בודזשעט איז דערבי ארונגעגעבען פון געזעס און פערוואונדעט געוואָרען.

דע־נאר האט זיך אנטוויקעלט א דיסקוסיע וועגען פארשלאגען פון מאגיסטראט צו ריידען דאס טון ביז׳ן דערמאנטען שטייערן אין גלייכצייטיג ארויסגעמען גביע לעגיטימאציע.

עלעקטריפיקאציע פון דער שטאט לאדז.

אין יערען הויז וועט פערלאנגט ווערען א סאבעל.

(ד) דו עלעקטראנישע אנזעטרעטונג פון לאדז, אויפגעשטעלט אין ווארשע, אין אויפגעשטעלט אין אלע הויזער פון לאדז, אין אלע פאבריקען, אין אלע אנדערע אנשטאלטען, אין אלע אנדערע אנשטאלטען, אין אלע אנדערע אנשטאלט

„דער יתום" № 3

ס'איז ערשינען דער 3 № פון דער צייטשריפט „דער יתום", געווידמעט די ענינים: פון יתומים-פערזאָרגונג, קינדער-ערציהונג און פרויען-שוץ, מיט פאָלגענדען אינהאַלט:

1) מ. ח. רומקאָווסקי—„אַ בלעטל געשיכטע"... (צו דער פראגע מכוח פעראייניגען די לאָדזער יודישע יתומים-הייזער).
2) דאָקטער ד"ר וול. שענאיף: „די וויכטיגסטע בעדינגונגען פאַר עגטוויקלונג פון דער יתומים-פערזאָרגונג".
3) י. אַבערשאַנעק—„כלל-טוערי און פערזאָרגער" (פעליעטאָן).
4) א. שלעזינגער—„אַ קראַנץ מערל פון תלמוד און מדרשים".
5) הולדא קלאָן—„בילדלעך פון לאָדזער יודישען פרויען-שוץ-אַראַיין" (3-טע סעריע).
6) מ. ח. רומקאָווסקי—„פאַרוואָס קען דאָס נישט און דאַרף יעדער נישט געשעהען" (אַ תשובה די איניציאַטאָרען פון אַ באַלדיגען צו זאַמענגיסען זיך פון אַלע לאָדזער יוד. יתומים-הייזער).
7) „סאָציאַל-געזעלשאַפטליכער שפּיגעל": 1. ת"ת דאַלטשטאַדט ברושאָזשיגער גאַס 23); 2. משוגעים-הויז (וועסאָלא גאַס).
8) בעריכטען פון געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס: 1. קאָנפערענץ וועגען קאַמף געגען פרויען-האַנדעל, 2. בעראַטונג וועגען צוזאַמענזיסען זיך פון אַלע לאָדזער יוד. יתומים-הייזער.
9) „גאַלעריע פון הייגטיגע און אַמעליגע לאָדזער יודישע כלל-טוער": 1. נאַטאַן קאַפּעל; 2. סטאַניסלאַו יאַראַשעווסקי.
10) יובילעאום פון חנה און פנחס גערשאָווסקי.
11) „שטימען פון פאָלק": 1. הרה"ג מ"מ סגל: „די עגונה"; 2. מ. ח. רומקאָווסקי: „אַ שענער בריף צום פאָרזיצענדען פון לאָדזער קהלה-רשא, ה' ש. בידזינער"; 3. ב. א. גליקסמאַן: „די וויכטיגקייט פון אַ אמת'ער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע". 4. אַ לאָדזער תושב: „וואָס איז מיט'ן לאָדזער יודישען קהלה-רעט ז'".
12) פאַרשידענע נאָטיצען.
13) נעקראָלאָגען: ד"ר ישראל מאַרגאָליס ג"ש; מרדכי יחושע עלמאַנאָוויטש ז"ל.
14) בילדער: 1. די תניכים פון „ס'אַ אינטערנאַט און פערמע און העלענובעק: א) בײַם אָפּלעגען דאָס דאַך זיי בעשניטענע הייז ב) בײַם גראָבען קאַרטאָפעל אויף די פעלדער פון דער פערמע; 2. נאַטאַן קאַפּעל; 3. סטאַניסלאַו יאַראַשעווסקי; 4. חנה גערשאָווסקי; 5. פנחס גערשאָווסקי; 6. ד"ר ישראל מאַרגאָליס; 7. מרדכי יחושע עלמאַנאָוויטש.
15) אַנאָנסען.

פריין פון נומער 1 זל.

צו בעקומען בײַ אַלע צייטונגס-פערשאַפטסטער.

ווילט איהר וויסען דאָס אמת וועגען דער פראָקטישער פאַראייניגונג פון אַלע לאָדזער יודישע יתומים-הייזער — לעזט דאָס „יתום" 3 №

קורסעו פון פראַקטישער מאַסמעטיק

Dr. MARJA LEWINSOHOWA

צעניעלניאַנאַ 6, ו. 3 פראָנט 1-טער שטאָק. דאָס פלעגען פון פנים און קערפּער. מאַסאַזשען. אויגשרייבונגען פון שילערינס טעגליך פון 11 ביז 12 פריה—3 חדשים'דיגער קורס. 154

KURS FILET

ręcznego wyuczam za 10 złotych oraz Toledo i aplikacje. Wyuczam również haftów artystycznych, Toledo filet aplikacje wenęcką robotę wszystko na maszynie. Dawniej Wschodnia № 64, Obecnie Piotrkowska 18, pr. oficyna I piętro I podwórko. 153

היילנט און ווילטערדיגע טעג!

אויסערגעוועהנליכער, דאָפּעלט 15-אַכטיגער פּראָגראַם! 2 וועלט-סטאַרען אין איין פּראָגראַם!

LUNA

אונזער צעקאָנטע **Pola Negri**

אין איהר נייעסטע קרעאַציע לויט דער ערצעהלונג פון מיכאל אַרלען א. נ.

„אין די נעגעל פון דער קאַקאַטע"

אין איינעם פון זיינע בעסטע פילם'ס, וואָס שפּילט זיך אָב אויפ'ן טאָן ים, קריגס-שיפען און די שול פון ים-קאַדעטען. א. נ.

Ramon Novarro

„דער פלאַט-קאַדעט"

דער דערמאָנטער פילם האָט אויסגעזוכט דעם גרעסטען ערפאָלג, ס'הערען גע-נעמען בײַדע קונסטווערק אין איין פּראָגראַם דאָס איז אַן אויסערגעוועהנלעכע ערשיינונג.

דער סימפּאַטישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' פ. כהאַט האָט צוגעפּאַסט די שעהנסטע ווערק פון זיין נייעם רעפּערטואַר.

געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען די געזונטהייט פון דער יודישער בעפעלקערונג איז פולען

„טאַז" אַפּטיילונג אין לאָדז, № 1. אַנדזשעיאַ

זונטאָג, דעם 16. יאנואר ה. י. 8 שעה קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל, נאַרוטאָוויטשע 20.

אַ גרויסער טויר-פעסט

ס'נעמען אָנטייל אַלע אַרבייטער-גרופּען אין אַ צאָל פון 200 מענשען אונטער דער אָנפיהרונג פון פראָפ. זיידע.

אין פּראָגראַם: אַ לעקציע פון איבונגען לויט שוועדישען סיסטעם, אויסגעפיהרט דורך דער מוסטער-גרופּע, רישמישע איבונגען — פרויען-גרופּע, שטאַנגען און פרייי-איבונגען — מענער-גרופּע, איבונגען מיט פלאַשען און אויף מכשירים — מענער-גרופּע, פּיראַמידן און מאַרמאָר-פיגורן. בעת די איבונגען וועט שפּילען אַ בלאָו-אָרכעסטער.

בילעטען פון 50 גר. ביז 2 זל. בעקומט מען אין דער קאַנצעלאַריע פון „טאַז" און אין טאָג פון פעסט בײַ דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מישאַזשעלען, אַז די ביוראָס און די סקלאַדעס פון

Małopolskie Przedsiębiorstwo Węglowe Oddział w Łodzi

האָבען מיר איבערגענומען ד. 1-טען יאַנואַר 1927 און די אַגענדעס פון דער דערמאָנטער אונטערנעמונג פיהרען מיר ווייטער א. נ.

Łódzka spółka węglowa

Sp. z ogr. odp. w Łodzi, przy ul. Węglowej 8, tel. 41-93

אונזער אויבאַבע וועט זיך צופרידען צושטעלען די ג' קליענטעל אַזוי אין דער הינזיכט פון די קוואַליטעט ווי אויך אין די פרייזען.

Łódzka Spółka Węglowa.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו הערשען מיט דיינע יעצטיגע און אַזאַ מלחמה וועקסלען

מתי תקום משנתיך?

ווען וועט איהר קומען אין ביורע

פּיעטריקאָווער 17

2-טן הויף פאַרשער דורכגאַנג זאַכאַרניע 59 וואו סודערט פרידיגע אַלערלי ביטעס לויט'ן אויסטאַט, קלאַוזעלעס זאַבען-פּיעמשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּטאַלאַציעס, אַפּאַוויציעס, אַד-וואַלאָריעס, ריזהורסען — הענטאַלאַ-צעטיעס, פּעסיער אין קאַסיסאַר.-זשאַוויד. ביטעס אין אַלע מאַליצי-בעצירקען, שוות-פות-אַמטען, סטאַטוטען, אַמטען אינטערציוויעס, אַמטען דאַראַ-וויזעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

שנעל, רעיעל און ביליג!

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ רעכטסאַנוואַלט

פּיעטריקאָווער 17, זאַכאַרניע 52.

פאַטאָגראַפיעס

ווייטער צו ערמעסיגטע פּרייזען:

12 רעגולערע פאָטאָגראַפיעס . . . 2 זל.
6 רעגולערע פאָטקאַרטען די גאַנצע פּיגור 3 זל.
6 קאַבינעט-פאָטאָגראַפיעס . . . . 10 זל.
1 פאָטאָ-פּאָרטרעט 50×40 די גאַנצע פיגור 10 זל.
1 פאָטאָ-קינד אין 50 פּוזיעס . . . 10 זל.

פיהרט אויס אַרטיסטיש

די פאָטאָגראַפישע אַנשטאַלט

א. פּיאַטראָווסקי

פל. וואַלנאַשטשי 6.

בעמ.: די אויפנאַהמען פיהרט אויס פּרוזענליך דער בעקאַנטער אַפּעראַטאָר פ. בוכצאַר ג. אינהאַבער פון דער פירמע י. טיראַסאַלסקי.

בעקאַנטמאַכונג.

איך נעם אָן אויף קאָמיסיאָן פאָלגענדע סחורות: וואָלענע- אין בוימוואָלענע טריקאָטאַזשען, וואָ-לענע- און בוימוואָלענע סווישערס און שיכער, וועמליכע גאַלאַנטעריע-אַרטיקלען און פאַנ-טאַזיע-סחורות.

א. ביטדאַרף

נאַפּיורקאָווסקאַ 19 (אַלטע זאַרזשעווסקע) בײַ גייער'ס מאַרק.

לעזט

= דאָס =

„לאָדזער טאָגעבלאַט".

פאַר 12 זל.

לערן איד אויס

טאַנצען

פאַר אָנפענגער הייבט זיך אָן דער קורס דעם 3-טען פון יעדען חודש. אויגשרייבונגען אין דער טאַנץ-שולע

פאַלודניאַווע 10.

מיט אַכטונג ד. פרידוואַלד.

INTELIGENTNA PANNA

z 8-io klasowem wykształceniem i znajomością języków niemieckiego i rysyjskiego oraz księgowości poszukuje posady. oferty do administracji dziennika sub. „A.B." 153

אַ מעבל-לאַגער

אַלע מינים מעבל אין אַ צייט אין אַ מאָדערנע אַרט אין אַ נידריגע פּרייז אין אַ גרויסע אויסוואָל אין אַ גרויסע אויסוואָל אין אַ גרויסע אויסוואָל

Corso

צום 1-טען מאל אין לאדז! סענסאציע!

דער טויט-געזיעג

סענסעצ. ספּערס-אמעריק. דראמע אין 8 אקטען, אין דער הויפּטראָל E. Hudson אויסגעפירט פראָ: מארס אין 2 אקטען „די ליבע קעמפט"

Odeon-Apollo

„לעבן אין פלאמען"

מאנומענט. דראמע אין 10 אקט. אויפ'ן גרונד פון אויפשאנד פון די רויט-הויטיגע געגען חיסע

„די גרעניץ אין פלאמען"

(א טראגעדיע פון אנ'אבשטאנדגעגדער ראסע) — אין דער הויפּטראָל HOOT GIBSON

בעמ.: דאס בילד דעמאנסטרירט גלענצנדיג די קינע-טעאטערס אדעאו און אפאלא.

זשארובקעס

PHILIPSA, OSRAM

צו פאבריקס-פרייזען מיט דעם גרעסטען ראבאט

A. FUCHS

Piotrkowska 27, tel. 52-01.

ווי אויך א גרויסער אויסוואהל פון מערשידענע

עלעקטרישע ארטיקלען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

אין צאהן-ערצטליכער קאבינעט

17 זגיערזשער 17, טעל. 33-16.

ד"ר ראסאווסקי	נאז-, האלז, אויערען-קר.	פון 9—11 3-2 7-6
ד"ר יוסטמאן	נערוועז-קראנקהייטען	פון 12—1 7—6
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכטס-קר.	11—12 2—1
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12—10 4—3
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-חילף	1—12 6—5
ד"ר גאלדשטיין-פאלאס	אויגען-קראנקהייטען	1—12 8—7
ד"ר כאנטאר	כירורגישע קראנקהייטען	4—3
ד"ר ווייגבערג	אינערע, ספּעצ. הערץ, לונגען	12—11 6—4
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12—10 6—5
צאהן-ארצט א. נראזענשיר צאהן-ארצט נ. ראזעם	צאהן- און מויל-קראנק.	9—3 9—5

מינמטליכע השתענזאנגען-בעשטראלונג. פאמען-שטעלען.

בי דער לעסטניצע איז געפעסט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

קוואַרץ-לאמפּ, דיאַטערמיע און עלעקטרו-פיזישע קאבינעט. וויזיטען אין דער שטאט. מיט אָפּען אויך זונטאָג. אלע ארט מעדיצינישע אנגעלעגענהייטן. — קורסען פאר שטאטלעך.

אימפּונגען געגען שכארלאטינע.

בעקאנטמאכונג!

די בעקאנטע וואַרשאַווער פירמע א. נ.

J. KRZYPOW

האט געעפנט אין לאדז אויך דער בענעדיקטא 16

א מעבעל-לאגער

פערקויפט און קויפט אלע ארט מעבעל, דיוואנען, גט-מאשינען און גארדעראבע, פעלצען. כ'קויף פיאנאס, אנטיקען.

איך צאהל די העכסטע פרייזען! ביטע זיך צו איבערצייגען!

לעטשניצע

62 פּיעטריקאווער 62

טעלעפאן 31-53.

ד"ר ס. נוטענטאג	
„ ל. פאטיליער	
ד"ר ב. ראבינזאהן	
„ מ. וואלפּסאן	
„ א. טענענבוים	
ד"ר א. פאקשאנסקי	
„ י. שרייבער	
ד"ר ד. אלטערמאן	
„ מ. פעלדמאן	
„ ח. זעלדאוויטש-קלאשטקא	
„ נוסטאוא זאגר-טענענבוים	
ד"ר מ. מאשלאנקא	
ד"ר פ. ברוין	
„ י. סאלאוויטשיס	
ד"ר י. סטופּאי	
„ ס. האלענדערסקא	
ד"ר מ. קלאטשקא	
„ באל. קאן	
ד"ר לערנער	
צאהן-ארצט: ס. שמוועס	
„ מ. רעזניקאווא	
„ ב. טשודנאווסקא	
„ נ. קאצענבאגען	

Scotta Emulsja Tranowa

צו אויפמערקזאמקייט פון

מוטערס!

פון 53 יאהר אויסגעצייכנט וועגן-בעקאנט ערגעהרונג שטארקענדיג מיטעל

טראן-עמולסיע SCOTTA

ענטהאלט חיין שרען, פאסאר זאלץ און וואסנע, זעהר געשמאק, ווערט פער-שריבען דורך די גרעסטע מעדיצינישע אויטאריטעטען בײַ סקראפול, ענגלישע קרענק, בלוט-אריטמיע א"א. בײַ קינדער און דערוואקסענע. — צו בעקומען אין אלע אפטיקען און אפטייק-סקלאדעס.

פאדערט נור ארטיגעלע Scotta ביט דער דע-מאנטער שוץ-מארקע.

פון יאהר 1906 עקזיסטירענדע

אנאליטישע לאבאראטאריום MAG. SZAC פון 37 פעטריקאווער

פיהרט אויס אלערליי מעדיצינישע און טעכנישע אנאליזען.

אנאליזען פון אויגן, שפּוטקען, צוואת, בלוט און א. | כעמישע, רעצעפּטור. | אנאליזען פון זיך, אלקאין וואסער, אמלען, זאלבען א. א.

אויגען-אנאליזע 4 זיאטים.

מעבעל

שלאף-צימערן, עס-צימערן, קינדער-מאבינעטן, קוכען-אייגריכטונגען, ווי אויך אייגצעלנע מעבעל צו צו-געגליכע פרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען קען מען בעקומען

W. TYRKELTAUB, 5 ZAWADZKA 5 im Hofe.

פאר 3 זל. אוואך

ווערט געלערנט מיט קינדער, וואס לערנען אין מאלקס-שולען, חומש, נ"ך, תלמוד, יהדות, חיסאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש, און יידישע בריף זעלבסט-זואמענשטעלען.

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג.

י. ד. ראזענפעלד, פּלאץ-וואלנאשטשי 6

(קוטער אפיציע רעכטס 2-טער שטאק)

בעמ.: דארט ווערען אויך אנגענומען שילערינס פון יעדער עלטער צו לערנען יודיש, העברע-איש, יודישע געשיכטע, תנ"ך און דאוונען.

ערפאלג גאראנטירט!

א ערשטקלאסיגע העבאמע

נעמט אן בעבורטען פון פריוואט ווי אויך מיטגלידער פון דער קראנקען-קאסע.

זגערזשער 11, נאלאסב.

ס'ווערט געזוכט

א צימער מיט א בעזונדערן אייגאנג אין דער נעגענד פון פיטריקאווער ביז קרושקע, געאיגנט אויך א געשעפט. אפערטען אין דער אדמיניסטר. פון „לאדזער טאגעבלאט" אונטער „D. W."

איך סויף אויף הורט אלערליי דאמען- און קינדער-גארדעראבען. איך בין אויך גרייט אנצוקויפען בעציהונגען מיט א שטענדיגען ליפער-ראנט. גענויערס צו ערפאהרען אין רעדאקציע.

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע פירמע Ch. Łaznik האט געעפנט

א פראנט-מעבעל-געשעפט

אויף נדאנסקא (דלוגא) 44 טראמוואי 6 און 8.

קויפט פערשידענע מעבעל, דיוואנעס, פעלצען, אנציגער גט-מאשינען א. ז. ו. צאהלט די העכסטע פרייזען

בעמערקונג: אין געשעפט איז שטענדיג אויך לאגער פערשי-דענע מעבעל אין גוטען צושטאנד פרייווירדיג צו פערקויפען.

(פריוואט-וואוינונג בענעדיקטא 28). 3366

רעפארמאצקע פילען

מיט דער מארקע גוסטליכער בעקאנט פון יאהר 1602 רעגולירען דעם מאגען, שיצען פון רעומאטיזם, לעבער-לידען, געגען דיקקייט, אטרעטיזם, דאס קוטען בלוט אין קאפּף, שטילען די יסורים פון העמאראידען, רייניגען דאס בלוט און בייטרעגען צו אבסטרוקציע — א גינסטיג דורכרייניגונגס-מיטעל.

צוגעברויכען 1 אדער 2 פילען א נאכט.

פרייז פון א שאכטעל 1.35. אויסארבייטונג פון דער אפטייק

Karczewski, Tuszyński, Warszawa

Trębacka 4

צו מערלאנגען אין די אפטייקען און סקלאדען מיט'ן „גוסטליכען" (Zakonnik

„SANITAS" לעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען און צאהן-ארצט. קאבינעט

צעגעלניאנא 29, טעל. 51-44

בעראטונגען 3 זל.

מאגען און קישקע-קראנקהייטען — ד"ר מ. ראזענבערג.
נערוועז-קראנקהייטען — — — ד"ר א. קאצענעלזאן,
איצערליכע „ — — — ד"ר ה. פריד, ד"ר י. איציגסאן, ד"ר ח. ראקאווסקי.
קינדער- „ — — — ד"ר י. בעטע, ד"ר ח. לאסקי, ד"ר י. שטיינברג.
כירורגישע- „ — — — ד"ר ז. לעווינזאן, ע. מארסקאוויטש.
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע:
ד"ר ח. נוטשטאדט, ד"ר ענגעל, ד"ר ל. שאיעראוויטש.
אויגען, האלז און נאז-קראנקה. — — ד"ר איפּין, ד"ר ש. מאלאוויטש.
אויגען-קראנקהייטען — — — — ד"ר נ. נערשטין, ד"ר ע. ראזענבלאט
הויט-און געשלעכטס קראנקה. — — ד"ר. ס. קאנטאר, ד"ר. מ. לעווינזאן, ד"ר ל. פריבולסקי.
רענטגען, מיז. טעראפּ. אָרשאפּ. — — ד"ר א. שטיינברג.
צאהן-קראנקהייטען:
צאהן-ארצט צוקער, ב. גרינשטיין-גארקאוויע, קריניצקא-ציפּין, ע. שאצקא
פערזיכערונגס-אימפּונגען געגען שכארלאטינע.

Dr. Ludwik Falk

צוריקגעקעהרט

נאוואראט 7, טעל. 28-07

הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען

נעמט אן פון 10—12 פון 5—7. 5619

Dr. med. M. GLAZER

ul. ZIELONA 6 טעל. 45-49

הויט און וענערישע קראנקהייטען.

נעמט אן פון 8—9.30 12—2 און 7—8 אוה.

ODCISKI ZGRUBIAŁA SKÓRĘ I BRODAWKI

USUWA BEZ BÓLU I BEZPOWROTNIE

ZNANY OD LAT

KLAWIOL

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA

UŻYWAJ GRANULKI RUSSYANA!!

GRANULES DE RUSSYAN

ZNAKI I NIEZAWODNY ŚRODEK OD

KASZLU DUSZNOŚCI i CHRYPKI

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA

Poszukuje się

od zaraz od 15—20 warsztatów kordowych z maszynami pomocniczemi do wydzierżawienia. ofert. pod „P. 200".

א האנדעלס-לאקאל

אין בעלעבטען צענטרום פון דער גאמאיסקע

זאפּארט צו פערמיטעל

צו ערפאהרען אין בייראָ „ארגוס" זאכאדניע 36.

Dr. med. H. LEICHTER

קאנסולטאנטינער 9, רוג זאכאדניע

טעל. 49-66.

צאהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען הויט שטעלען-קעס, נימענס, רושענפּלעס, צאהן-פיסטעלעס א. ז. ו.

נעמט אן פון 1-3 אין פון 9-7 אוה, זונטאג 10-12.

וויכטיג פאר דאמען!!!

נור פאר 2.50 זל. מאכט איך די בעלעבטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די בעלעבטסטע הויטע איצער-ארבייט איך אויך געוויליך נט. געדענקט די אדרעס: 23 זאוואדזקי 23

אין הויף, 2-טען אינגאנג, לינקס פארטער.

בעמ. 7 נור פאר זל. חידרען געמאכט זיידענע, פילץ מיט זיידע אויך פילץ-היטען אין אלע פארבען אין פיינסטע אויספיהרונג „TOLA"

אנאנסיי-פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פראנקרייך און בעל. ניען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער—1,25 דאלאר.

אבא נאמענטס-פרייז: פאר א מיליאָנטער-שורה פאר'ן טעקסט 16 גראשען, פרייטאג 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פרייטאג 60 גר., גאנ'ן טעקסט 12 גר., פרייטאג 18 גר. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% טייערער. צוויסער דער שטאט—מיט 50% טייערער. פון ד[illegible] גיסט אראפּגענעמען קיין ראבאט

Redaktor-wydawca: L. Zambarski Wszelkie K i M Rzeczywiste w Łodzi Piotrkowska 14